

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(94) 96 endelig udg.

Bruxelles, den 06.04.1994

STRATEGISKE MULIGHEDER FOR AT STYRKE PROGRAMINDUSTRIEN

I FORLÆNGELSE AF DEN EUROPÆISKE UNIONS

AUDIOVISUELLE POLITIK

GRØNBOG

(forelagt af Kommissionen)

FORORD

Hvidbogen, som Det Europæiske Råd vedtog i december 1993, blev startskuddet til en debat om de vigtigste udviklingstendenser i vort samfund på tærsklen til det 21. århundrede. Hvidbogen identificerede informationssamfundet og især det audiovisuelle område som et af de vigtigste indsatsområder, hvor nogle af de største muligheder for vækst og jobskabelse findes.

Det vigtigste element i denne udvikling, den audiovisuelle sektor, står midt i en omvæltningsproces, især som følge af den rivende teknologiske udvikling.

Spillefilm og tv-programmer er de vigtigste formidlere af de europæiske kulturer og et levende bevis på hvert enkelt lands traditioner og identitet; de fortjener i høj grad særlig opmærksomhed. Disse programmer har strategisk betydning for udviklingen af den audiovisuelle sektor og udgør i dag grundlaget for den fremtidige diversificering af denne sektor.

Den Europæiske Union bør ufortøvet rette blikket fremad og tage del i den igangværende udvikling på verdensplan, og den bør fuldt ud spille sin rolle i beherskelsen og udnyttelsen af de nye teknologier. De europæiske operatører bør være i stand til at tilpasse deres strategier og knytte alliancer, så de kan drage fordel af denne sektors samlede vækst.

I denne grønbog forsøger man midt i disse gennemgribende forandringer, hvis fulde rækkevidde det i dag er vanskeligt at måle, at vurdere fremtiden for en specifik industri: den europæiske spillefilm- og tv-programindustri.

Hvordan kan den europæiske programindustri gøres mere åben og mere konkurrencedygtig på verdensmarkedet? Hvordan kan den få del i den audiovisuelle sektors samlede vækst? Hvordan kan den realisere sit potentiale med hensyn til jobskabelse? Hvordan kan de europæiske kulturer fremmes samtidigt med, at hvert enkelt lands identitet respekteres?

Alle disse spørgsmål vil denne grønbog uddybe for at starte en bred debat i Den Europæiske Union og for at indkredse valgmulighederne for fremtiden med udgangspunkt i tre indsatsområder: spilleregler, økonomisk stimulering og de nationale støtteordningers konvergens.

Kommissionen har til hensigt på grundlag af dette dokument at gennemføre en bred og uddybende høring, da styrkelsen af den europæiske programindustri kræver en fælles indsats.

Alle bidrag fra de berørte parter vil blive hilst velkommen!

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. INDLEDNING	1
2. DE GRUNDLÆGGENDE TENDENSER INDEN FOR PROGRAMINDUSTRIEN	5
2.1. Diagnose	5
2.1.1. Filmindustrien	5
i) De europæiske films tab af markedsandele	5
ii) Opsplitningen i nationale markeder	5
iii) Underskudsspiralen	6
iv) De nationale støtteordningers utilsigtede virkninger	7
2.1.2. Tv-industrien	7
i) Eksplosion i efterspørgslen og stigning i produktionsomkostningerne	7
ii) Programmernes beskedne bevægelighed internt i Europa	8
iii) Produktionsstrukturernes og katalogernes svaghed	8
2.2. Den nye teknologiske politik	9
2.2.1. Individualiseringen af udbuddet	10
2.2.2. Internationalisering og globalisering	11
2.2.3. Eksplosion i programefterspørgslen og i behovet for kataloger	11
2.2.4. Nye produkter	12
2.2.5. Industriens krav	14
3. FORDELE OG ULEMPER FOR DEN EUROPÆISKE PROGRAMINDUSTRI	16
3.1. Den audiovisuelle sektor i det nye "informationssamfund"	16
3.1.1. Målsætningerne for den europæiske strategi	16
3.1.2. Konsekvenserne for den audiovisuelle sektor	17

3.2. Risikomomenter	19
3.2.1. Markedernes opsplitning er en hæmsko	19
3.2.2. Afvisning af de moderne tider	19
3.3. Muligheder	20
3.3.1. Overvindelse af sprogbarrierer	20
3.3.2. Udnyttelse af mangfoldigheden	20
3.4. Formålet med en europæisk politik for programindustrien	22
3.4.1. Nedbrydning af skellene mellem de nationale markeder	23
3.4.2. Større hensyntagen til de europæiske forbrugere	23
3.4.3. Fremme af en fremtidig industri	23
3.4.4. Sikring med tiden af en underskudsgivende sektors rentabilitet	23
4. DE EKSISTERENDE INSTRUMENTER	24
4.1. De eksisterende retsfor skrifter i Den Europæiske Union	24
4.1.1. Medlemsstaternes rolle	24
4.1.2. Den Europæiske Unions rolle	25
4.2. Et gunstigt klima for udvikling af tjenester	25
4.2.1. Udvikling af infrastrukturer og liberalisering af tjenester	25
4.2.2. Fjernelse af hindringerne for det indre marked	26
4.3. Foranstaltninger til fremme af de europæiske programmer	27
4.3.1. Størstedelen af programmerne skal være europæiske	28
4.3.2. Tilskyndelse til uafhængig produktion	29
4.3.3. Mediekronologi	30
4.4. Økonomisk stimulering på europæisk plan	30
4.4.1. EU-instrumenter	30
i) MEDIA-programmet	30

ii) Handlingsplanen _____	31
4.4.2. De øvrige europæiske instrumenter _____	32
4.5. Økonomisk stimulering på nationalt plan _____	33
4.6. Den internationale baggrund _____	33
5. VALGMULIGHEDERNE FOR FREMTIDEN _____	35
5.1. Spilleregler _____	36
5.1.1. Udvikling af markedet _____	36
i) Infrastruktur og tjenester _____	36
ii) Det indre marked _____	37
iii) Anvendelsen af konkurrencereglerne _____	37
5.1.2. Foranstaltninger til fremme af de europæiske programmer _____	38
i) Forbedring af effektiviteten i kontrollen med anvendelsen af EU-retten _____	39
ii) Hvordan kan effektiviteten i stimuleringsordningerne styrkes? _____	40
iii) Mediekronologi _____	42
5.1.3. Skal de nye former for servicetilbud omfattes? _____	43
5.2. Økonomisk stimulering på EU-plan _____	44
5.2.1. En horisontal indfaldsvinkel til sektoren eller sektorspecifikke prioriteringer? _____	44
i) Horisontal indfaldsvinkel _____	44
ii) Prioriterede sektorer _____	44
5.2.2. Prioritering af virksomheder eller prioritering af projekter? _____	46
5.2.3. Hvilket omfang geografisk, tidsmæssigt og finansielt? _____	47
i) Markedernes størrelse _____	47
ii) Tidsfaktoren _____	47
iii) Finansieringsomfanget _____	47

5.2.4. Det europæiske marked og den kulturelle mangfoldighed	48
5.2.5. Deltagelse i udviklingen af nye markeder	49
i) Genopbygnings- og udviklingsbistand	49
ii) Åbning af EU's økonomiske stimuleringsordninger	50
iii) Et nyt partnerskab	50
5.3. Hen imod konvergens for de nationale støtteordninger?	51
5.3.1. En ramme om udvekslinger og overvejelser	52
5.3.2. Hvilke emner skal prioriteres i udvekslingerne og overvejelserne?	52
i) Konvergens i de nationale støtteordningers prioriteringer	52
ii) Konvergens i finansieringen af de nationale støtteordninger	53
KONKLUSION	56
SAMMENDRAG	57
1. Valgmuligheder med hensyn til spilleregler	59
2. Valgmuligheder med hensyn til økonomisk stimulering	60
3. Hen imod konvergens for de nationale støtteordninger?	62

INDLEDNING

Det audiovisuelle område er som helhed en kompleks sektor, som på nuværende tidspunkt gennemgår dybgående ændringer, især som følge af den rivende teknologiske udvikling.

Disse igangværende ændringer er afgørende for de nye interaktioner mellem sektorens forskellige kulturelle, teknologiske og industrielle elementer.

Tilsvarende medfører de, at der fremkommer nye audiovisuelle produkter og nye audiovisuelle tjenester som en logisk følge af det interaktive multimediebaserede informationssamfund.

Disse udviklingstendenser åbner nye muligheder for sektorens operatører, som foranlediges til at tilpasse deres strategier og til at indgå nye alliancer. Denne konvergens vil inddrage spillefilmindustrien, radiospredningstjenesterne og tv-programindustrien, kabel-tv- eller telekommunikationsoperatørerne, den elektroniske publiceringsindustri samt producenterne af informations- og kommunikationsteknologierne.

Den konsoliderede vækst inden for den audiovisuelle sektor vil utvivlsomt fortsætte og frembyder således store muligheder med hensyn til skabelse af arbejdspladser, som kræver et højt kvalifikationsniveau.

Alle disse fænomener kommer til udtryk på verdensplan, og det er endnu ikke muligt at tage bestik af hele situationen.

Den foreliggende grønbog og de overvejelser, man gør sig heri, er centreret om et specifikt aspekt af den audiovisuelle sektor: udvikling af den europæiske spillefilm- og tv-programindustri.

Kommissionen er bevidst om vanskeligheden ved at isolere dette aspekt fra de mange andre problemstillinger i tilknytning til ændringerne inden for den audiovisuelle sektor. Men den mener, at dette arbejde er nødvendigt for at kunne tage hensyn til følgende to karakteristiske træk ved programindustrien:

- dels er spillefilm og tv-programmer ikke som andre produkter: blandt de nye former for audiovisuelle produkter, som der til stadighed opstår flere af, bevarer de i deres egenskab af at være de vigtigste kulturbærere deres specifikke karakter; de fortjener som levende beviser på hvert lands traditioner og identitet at blive opmuntret;
- dels er programindustrien, og bliver det i stadig større grad, et strategisk element i udviklingen af den audiovisuelle sektor: som de seneste udviklingstendenser har vist det, forsøger de mest magtfulde operatører på verdensmarkedet (producenter af udstyr eller kabel- og telekommunikationsoperatører) at kontrollere de vigtigste programkataloger.

Den debat, som denne grønbog om fremtiden for den europæiske programindustri starter, bør naturligvis tage hensyn til den audiovisuelle sektors samlede udvikling. Den skal især tage udgangspunkt i overvejelserne over udviklingen af informationssamfundet.

Men Kommissionens aktuelle analyse, som tager hensyn til den teknologiske udvikling, industriernes konvergens og udviklingen i markedsstrukturerne, giver allerede nu mulighed for at fastsætte fire grundlæggende fremtidsmål for den europæiske programindustri:

- den bør være konkurrencedygtig i en situation med åbning og globalisering af sektoren;
- den bør være vendt mod fremtiden og bør deltage i udviklingen af informationssamfundet;
- den bør afspejle de europæiske folkeslags skaberevner og personlighed;
- den bør kunne omsætte sin vækst i oprettelse af nye arbejdspladser i Europa.

I betragtning af Maastricht-traktatens bidrag, som supplerer Den Europæiske Unions instrumenter (især ved at omfatte bestemmelser om kulturen), og resultaterne af EU's audiovisuelle politik samt de tendenser, som viser sig inden for sektoren, er det hensigten med denne grønbog at klarlægge fremtidsmulighederne ud fra disse tre grundlæggende retningslinjer.

Grønbogens centrale problematik kan sammendrages til følgende:

Hvordan kan Den Europæiske Union bidrage til udviklingen af en europæisk spillefilm- og tv-programindustri, som er konkurrencedygtig på verdensmarkedet, som er fremtidsorienteret, som kan sikre, at de europæiske kulturer kommer til udfoldelse, og som kan skabe arbejdspladser i Europa?

Dette tiltag er således målrettet mod Den Europæiske Unions bidrag. Men det er naturligvis via en koordineret mobilisering af samtlige aktører på de forskellige niveauer, at disse mål vil kunne nås.

Denne grønbog indgår desuden som et logisk led i en række supplerende overvejelser og drøftelser, som Kommissionen har indledt med sigte på at fastlægge den rolle, Den Europæiske Union bør påtage sig i lyset af de udfordringer, den audiovisuelle sektor står over for i Europa.

Hvidbogen "vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse"¹, som Det Europæiske Råd vedtog i december 1993, er blandt de mest markante sonderende arbejder og danner rammen om Unionens indsats og overvejelser over udviklingen af informationssamfundet, idet den fremhæver den audiovisuelle sektors vækstpotentiale, især med hensyn til beskæftigelse. I dette mellemlange/langfristede perspektiv har spørgsmålene vedrørende Den Europæiske Unions mål for udviklingen af infrastrukturer og applikationer givet anledning til nedsættelse af en betænkingsgruppe på højt plan vedrørende informationssamfundet. Den Europæiske Union har til hensigt at spille sin rolle fuldt ud hvad angår beherskelse og udnyttelse af de nye teknologier.

Der er redegjort for de teknologiske og industrielle fordele og ulemper, som er forbundet med den "digitale revolution" inden for tv-spredning, i en særlig meddelelse fra Kommissionen til

¹ "Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse - Udfordringer og veje ind i det 21. århundrede - Hvidbog", dok. KOM(93) 700 endelig udg. af 5.12.1993 - kap. V, punkt A og C. Se punkt 3.1. nederst vedrørende præsentationen af disse aspekter i hvidbogen.

g Rådet om digital transmission². I forbindelse med den institutionelle dokument (samt af forslaget til direktiv om standarder for spredning via transmissionen med opmærksomhed arbejdet i "European Digital Video som omfatter hovedparten af de berørte europæiske operatører⁴.

ingen i de audiovisuelle markedsstrukturer og i operatørernes strategier "Pluralisme og koncentration i medierne i det indre marked. Vurdering af initiativ⁵" spørgsmålet om behovet for et EU-initiativ på området for medlemsretten til medierne.

forskellige arbejder vil delvis afgøre, på hvilke betingelser der gradvis nyt klima for den audiovisuelle sektor i Europa og et nyt fund. Kommissionen vil bestræbe sig på at sikre en nøje koordinering af et helhedssyn på disse udviklingstendenser.

at tage hensyn til alle EU-aktørernes analyser og forslag ønsket at lade en grøn bog bygge på en forhåndshøringsfase, som har givet mulighed for et bidrag:

hvervskredse fremlagt deres analyser og forslag:

organisationer, som repræsenterer sektoren på europæisk plan, samt de erhvervsstrukturer, der har til opgave at forvalte EU's ordninger i forbindelse med MEDIA-programmet⁶, er blevet rådspurgt via ena;

hver virksomhed eller organisation, som har udtrykt ønske om at udføre arbejder, blevet opfordret til skriftligt at forelægge sine analyser og

ber sidste år på Kommissionens initiativ nedsat en "betækningsgruppe

Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet "Digital tv-transmission. Principper for udkast til Rådets resolution", dok. KOM(93) endelig udg. af 17.11.93.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om standarder for transmission af tv-signaler (og af direktiv 92/38/EF). Dok. KOM(93) 556 endelig udg. af 15.11.93.

derst vedrørende en beskrivelse af arbejdet i denne DVB-gruppe.

480 endelig udg. af 23.12.1992.

blev drøftet i forbindelse med en omfattende høring, hvis resultater fremlægges i forbindelse til Rådet og Parlamentet, hvori Kommissionen vil tage stilling til behovet for

af 21.12.1990 om gennemførelse af et handlingsprogram til fremme af udviklingen i den audiovisuelle industri (Media) (1991-1995); dok. 90/685/EF offentliggjort i EFT nr. 1990 (s. 37-44).

GRAMINDUSTRIEN

strukturelle mangler og dens
af den nye teknologiske

lemsstaterne har givet en
industriens aktuelle situation.
vad angår årsagerne til de

stiske træk ved de seneste
af de vigtigste ændringer,
udvikling i tilknytning til

en konstatering af, at de
komplekse, men der er

lemsstater er ved at blive
et båret af tv-film (hvor
tages på disse forskellige
en, men hovedparten af
en (det være sig leje eller

markedsandel til stadighed

dens de nordamerikanske
andel gennemsnitligt har
"reklameeffekt" smitter

for opsplitningen af
de bevægelighed internt i
vedkommende findes et
ipolarisering af udbuddet
de af størrelsen af deres

1, er der fuld enighed om
udover dette strukturelle

faktum er der nogle, som understreger den manglende hensyntagen til den samlede skabelses-, produktions- og distributionsproces.

*** Atomiseringen af distributionsstrukturerne**

Den nordamerikansk spillefilmindustri foretager massive investeringer i distribution og markedsføring af sine film i hele EU. Da indtægterne fra udnyttelsen på det europæiske marked desuden også er nødvendige for at kunne dække de stadigt stigende produktionsomkostninger, udarbejder den fælleseuropæiske strategier ved at støtte sig til de magtfulde distributionsnet.

Den europæiske spillefilmindustri hæmmes derimod af atomiseringen af distributionsstrukturerne. Denne sektor er med henved 1 000 distributionsvirksomheder i Europa til de ca. 400 film, der produceres hvert år, overdimensioneret uden at tilbyde egentlige europæiske distributionsnet af internationalt omfang.

Resultatet er, at kun 20% af de europæiske film kommer ud over deres nationale grænser. Filmene lanceres i nogle lande uden en samlet strategi. Kun en succes på de første udnyttelsesmarkeder bestemmer, om distributionen skal udvides. Men denne fremgangsmåde via forskellige på hinanden følgende etaper fratager distributørerne de stordriftsfordele, som de ellers ville kunne opnå i forlængelse af en samlet markedsføringsstrategi.

Denne atomisering har desuden gradvis bevirket, at distributionssektoren bliver ude af stand til at investere i spillefilmproduktion, hvorved industrien ikke blot er gået glip af ressourcer men også har mistet den fornødne tilknytning til markedet.

*** Ringe hensyntagen til markedet**

Afskæringen af de vigtige bånd til markedet kommer primært til udtryk på to niveauer:

På programskabelsesplanen lider de europæiske projekter under manglende udvikling. Det er reelt i denne afgørende fase, at de oprindelige idéer bør bearbejdes med henblik på større hensyntagen til de forskellige forbrugergrupper, især de europæiske seere og verdenspublikummet. I denne henseende må man beklage, at visse offentlige støtteordninger, som næsten udelukkende henvender sig til den lokale produktion, ikke i tilstrækkelig grad ansporer til en hensyntagen til de europæiske og tværnationale markeder.

Denne skabelses/udviklingsfase er fundamental: selv med de mest avancerede distributionsmekanismer vil den europæiske spillefilmindustri i mangel af hensyntagen til forbrugernes smag og efterspørgsel ikke kunne blive konkurrencedygtig.

På reklame- og markedsføringsstadiet er de europæiske kampagner i forhold til de nordamerikanske operatørers massive investeringer ("blockbusters", som ofte har et markedsføringsbudget svarende til produktionsbudgettet) underdimensionerede og lider under manglende erfaring i fælleseuropæisk markedsføring og markedsføring på verdensplan.

iii) Underskudsspiralen

De stigende produktionsomkostninger i tillæg til denne manglende udnyttelse af de forskellige markeder opsuger den europæiske filmindustri i en kronisk underskudsspiral.

Radiospredningsorganernes stadig større inddragelse i finansieringen af

biograffilmproduktionen har indtil videre ikke ændret fundamentalt på denne logiske orden. Deres investeringer i koproduktioner tager primært sigte på at sikre sig adgang til programmer, som er attraktive for de som oftest nationale seere.

Manglen på storproduktion inden for den europæiske biograffilmindustri, hvor den aktuelle produktionen nu er alt for begrænset af de alt for snævre nationale markeder til at kunne sikre en progression i investeringerne og disses rentabilitet, udmønter sig på alle niveauer, i såvel de første som de sidste produktionsled i egentlig forstand. Dette fører til en tillidskrise, hvor den europæiske kapital vender sig i retning mod især den nordamerikanske programindustri.

iv) Støtteordningernes utilsigtede virkninger

Udover manglerne i tilknytning til støtteordningernes alt for ofte kun lokale dimension kan øgningen af de nationale og regionale midler til støtte for spillefilmproduktionen, hvis driftsmetoder ofte eller ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til markedskravene, anspore til fremkomst af en "forsorgsmentalitet" inden for den europæiske industri.

Der, hvor dette fænomen forekommer, bliver de europæiske operatører eksperter i at tiltrække disse midler på bekostning af deres kapacitet til at påtage sig økonomiske risici på højde med de indtægter, de kan forvente på markedet. De udarbejder således projekter uden at bekymre sig om det potentielle publikum, vel vidende at en væsentlig del af produktionsomkostningerne vil kunne dækkes af offentlig støtte.

Det forhold, at spillefilm, som er produceret via offentlige finansieringsmidler, undertiden slet ikke distribueres til biograferne, er for eksempel et klart udtryk for dette fænomen.

Dette fænomen skyldes ikke i sig selv den offentlige støtte, som kan være et effektivt stimulerende middel til at udvikle rentable projekter - på betingelse af, at disse projekter i deres metoder tager hensyn til markedsdimensionen. Man ser også, at det omvendte fænomen forekommer, nemlig at spillefilmindustrien næsten forsvinder der, hvor al offentlig støtte fjernes. Derfor er det vigtigt at gøre sig overvejelser over prioriteringer, omfang og offentlige økonomiske støtteordninger i Den Europæiske Union.

2.1.2. Tv-industrien

På fjernsynsområdet udmønter eksplosionen i programefterspørgslen sig ikke i en styrkelse af den europæiske programindustri, som forbliver opsplittet på alt for snævre markeder.

i) Ekspllosion i efterspørgslen og stigning i produktionsomkostningerne

Stigningen i antallet af radiospredningsorganer i løbet af 1980'erne i tillæg til forlængelsen af den daglige sendetid har medført en eksplosion i programefterspørgslen.

Stigningen i sektorens indtægter har ikke gjort det muligt at udligne de stigende produktionsomkostninger eller himmelflugten i priserne for transmissionsrettighederne til sportsbegivenheder. Programbudgetterne er blevet mindre, og radiospredningsorganerne har været nødt til at gribe til massiv import af ikke-europæiske programmer fra kataloger, som allerede har været brugt på andre markeder.

ii) Programmernes beskedne bevægelighed internt i Europa

Da hovedparten af de nye radiospredningsorganer desuden har udviklet sig på et rent nationalt grundlag, er tv-produktionen centreret om at tilfredsstille de nationale seeres behov med programmer, som kun i meget beskedent omfang cirkulerer inden for EU (mere eller mindre inden for homogene sprogområder).

Omfanget af koproduktioner og samfinansieringer, som inddrager operatører fra flere medlemsstater, er utilstrækkeligt til, at der udformes projekter, som kan interessere både de europæiske seere og verdenspublikummet. Denne mangel mærkes især inden for produktion af tv-film men også i produktionen af serier, tegnefilm og dokumentarprogrammer i betragtning af det omfang, denne form for programmer har i katalogerne. Det er "lager"-programmer, som i princippet kan udnyttes under utallige former i tidens løb. Men det er kataloger med denne type programmer, som udgør en tv-programindustri økonomiske grundlag.

iii) Svagheden i produktionsstrukturerne og i katalogerne

Produktionsstrukturerne er stadig atomiserede og ofte afhængige af ét eller to nationale radiospredningsorganer, og deres størrelse er utilstrækkelig til at klare større markeder. Deres kapitalgrundlag er for svagt, og deres egne midlers begrænsninger mindsker deres chancer for at udarbejde kataloger, da hovedparten af rettighederne i tilknytning til programmerne generelt overlades til de radiospredningsorganer, som varetager finansieringen af produktionen.

I en tid, hvor betalingsfjernsynets fremkomst har gjort det klart, hvilken strategisk rolle katalogerne spiller for lanceringen af nye serier, lider den europæiske tv-industri under disse strukturelle svagheder.

Sideløbende kan man notere en tendens til vertikal integration af radiospredningsorganerne i de led, der ligger forud for produktionen, men også i de senere led i retning mod teknologierne for betinget adgang og individuelt modtageudstyr⁹. De seneste alliancebevægelser i Europa viser, at denne tendens vil forstærkes for til sidst at samle sig om kommunikationskoncerner bestående af telekommunikationsoperatører, katalogrettighedsindehavere og udstyrsproducenter.

Trods disse film- og tv-modellers specifikke karakter er den europæiske programindustri dog generelt karakteriseret af:

- sin fragmentering omkring nationale markeder, som næppe giver mulighed for, at virksomheder kan overleve, som ikke har tilstrækkelig størrelse til at kunne klare det europæiske marked og verdensmarkedet;
- opsplitningen i disse nationale markeder, som forstærkes af svagheden i distributionen og i programmernes tværnationale bevægelighed;
- sin indesluttethed i den kroniske underskudsspiral.

⁹ Det individuelle modtageudstyr er primært (udover dekodere) parabolantennener.

- sin manglende kapacitet til at opsuge den europæiske kapital, som trods alt er til rådighed til investeringer i de ikke-europæiske programindustrier.

2.2. Den nye teknologiske politik

Overgangen fra analog transmission til digital transmission, som rykker stadig nærmere, frembyder muligheder af en sådan art, at det berettiger til karakteristikken "revolutionerende".

Den digitale spredning bygger på numerisk kompression, som hver dag udvikler sig mærkbart (den enorme mængde informationer, som kræves til transmission af et billede i bevægelse, er "komprimeret", dvs. formindsket via algoritmer), og den giver mulighed for:

- på én og samme kommunikationsbærer at overføre langt flere informationer;
- at overføre de samme informationer via mange bærere (radiokanaler, kabel, satellit, telefonlinjer...) ved at udvikle flere interaktive niveauer med slutbrugeren;
- at få adgang til informationerne, lagre dem, bearbejde dem og kombinere dem efter ønske, alt efter slutbrugers behov.
- på de samme net at kombinere servicetilbud til forbrugerne og til virksomhederne. Den økonomiske og sociale begrundelse for den omfattende investering, som kræves, hænger sammen med denne mulighed for udvidet udnyttelse samt med de mulige fordele for såvel brugeren som for virksomhederne, som leverer servicetillbuddene.

* Den første mulighed åbner to valgmuligheder for de audiovisuelle tjenester¹⁰. De får mulighed for at vælge mellem transmissionens kvantitet og kvalitet eller for at kombinere de to.

Den kvantitative valgmulighed giver tjenesterne mulighed for at benytte én og samme bærer, enten til at tilbyde flere forskellige servicetilbud (en stadig mere målrettet tilbudspakke) eller til at transmittere ét og samme servicetilbud med tidsforskydning (Near Video on Demand).

Den kvalitative valgmulighed giver mulighed for at jonglere med de forskellige kvalitative parametre for audiovisuel spredning, lige fra højopløsningstilbud til mobilt tv via alle former for billedkvaliteter og -formater samt forskellige lydkanaler og hermed forbundne servicetilbud (tekst-tv osv.) på én og samme transmissionsbærer.

* Den anden mulighed åbner op for fuld konkurrence mellem alle former for transmission af audiovisuelle programmer, hvorved radiotransmission og telekommunikation nøje sammenblandes. Takket være de digitale teknologier bliver adgangen til en kommunikationsbærer stadig billigere. Disse teknologier giver mulighed for at mindske begrænsningerne som følge af frekvensknapheden. Selv om man med lethed kan udnytte mulighederne for digitaliseret spredning via satellit og via kabel, så afhænger udnyttelsen af dette potentiale for radiojordspredningens vedkommende i høj grad af de metoder, medlemsstaterne vælger at følge i frekvensplanlægningen. Afgørelserne om

¹⁰ Betegnelsen "audiovisuelle tjenester" dækker her over tv-radiospredningsorganerne og alle telekommunikationstjenester, som vil kunne transmittere audiovisuelle programmer (jf. s. 7 nederst).

transmissionsformerne vil ske ud fra det interaktionsniveau med slutforbrugeren, som kræves for hver enkelt form for servicetilbud.

* Den tredje mulighed giver praktisk taget adgang til alle informationer på alle tidspunkter. Den er også rettet mod det multimediebegreb, som giver mulighed for at frit at kombinere billeder, tekster og lyd, hvorved slutbrugerne bliver i stand til frit at bevæge sig rundt i den samlede mængde disponible informationer.

I betragtning af den igangværende teknologiske (digitale) revolutions betydning og hastighed vil de europæiske hardware- og softwareindustrier (i bred forstand) sandsynligvis få behov for at søge og udvikle nye samarbejdsformer og strategiske alliancer for at kunne udnytte deres respektive styrker. Hvis multimediemulighederne skal blive til fordel for de europæiske virksomheder, bør alle aktørerne kunne finde tilstrækkelige stimulerende midler til at samarbejde i denne retning.

* Den fjerde mulighed gør det vanskeligt at acceptere, at forsinkelser i indførelsen af avancerede digitale infrastrukturer bringer ikke blot forbrugers rådighed over en vifte af uddannelses-, underholdnings- og informationstilbud i fare men også udviklingen af forretningsmæssige servicetilbud til erhvervskunderne, hvilket er vigtigt for de europæiske virksomheders konkurrenceevne.

Digitalteknologiens muligheder omfatter alle vore kommunikationssystemer, men de får afgørende virkninger for billedindustriens økonomi. Det er, uden dog at have valgt en præcis situation, muligt at indkredse de store tendenser, som denne teknologiske revolution afføder, så meget des mere, fordi hovedparten af disse tendenser kun er en forstærkelse og en fremskyndelse af tendenser, som allerede var tilstede på det audiovisuelle marked.

2.2.1. Individualisering af udbuddet

Selv om forbrugerne altid har været eksistensberettigelsen for det audiovisuelle program eller servicetilbud, så influerer de forskellige former for distribution eller transmission af disse programmer og servicetilbud samt den økonomiske orden, som ligger til grund herfor, i vidt omfang på forbrugers vægt i den samlede proces.

I tillæg til "massemediernes" logiske orden, som strukturerer det generelle udbud af tv-programmer finansieret via licensafgifter eller reklamer, har udviklingen af betalingsfjernsynet, hvad enten det er tematisk eller ej, indført en logisk orden for loyalisering af seerne, som nok er færre i antal, men som direkte kan finansiere det servicetilbud, de abonnerer på.

Indførelsen af nye former for servicetilbud vil fremskynde denne proces for individualisering af udbuddet, som vil være struktureret omkring forbrugers valg og købekraft. Som eksempel kan nævnes:

- Pay-per-View (PPV) giver forbrugeren mulighed for selv at vælge en udsendelse i et katalog, som er begrænset både med hensyn til antallet af udsendte programmer og i form af faste tidspunkter for udsendelsens begyndelse (for eksempel 10 film, som begynder hvert kvarter); forbrugeren betaler kun for den valgte udsendelse;
- Video-on-Demand (VOD) giver forbrugeren mulighed for på et hvilket som helst tidspunkt selv at vælge et program (eller et uddrag af et program) i et praktisk taget ubegrænset katalog (begrænsningerne er af økonomisk art - kapacitet til at opnå

senderrettighederne til programmerne - og teknisk art - databasecentrets lager- og styringskapacitet); forbrugeren betaler kun for det valgte program (eller uddrag);

- der vil udvikle sig mange former for interaktive servicetilbud (som giver mulighed for forskellige former for dialoger mellem forbrugeren og den audiovisuelle tjeneste) og multimedier (der kombinerer forskellige former for informationer), som bevirker et stadig mere individualiseret forbrug.

Denne overgang fra en mere eller mindre passiv forbruger til en aktiv forbruger er ikke uden konsekvenser for den audiovisuelle sektors økonomi. Finansieringen af sektoren hviler i stadig større omfang på det individuelle forbrug, og dens funktion vil komme til at nærme sig den funktion, markedet for biograffilm eller videomarkedet har. Kampen om seerne vil især gøre det nødvendigt at styrke programindustriens salgs-/distributionsled.

2.2.2. Internationalisering og globalisering

Fremkomsten af de nye tekniske muligheder for udvikling af tværnationale dvs. tværkontinentale audiovisuelle tjenester (satellit, kabel, telefon) og for diversificering af bærere (videokassetter, videoplader, CD-ROM¹¹, CD-I¹² er kun udtryk for en tendens til internationalisering og globalisering, som er affødt af sektorens økonomi.

De stadig voksende produktionsomkostninger til de audiovisuelle programmer har gjort det nødvendigt at udvide deres afsætningsmarked, enten ved at målrette dem mod nye områder eller ved at diversificere udnyttelsesformerne. Denne udvidelse kræver dernæst nye investeringer, især i salgs-/distributionsledet, som med tiden vil gøre det påkrævet, at der udvikles en global strategi på verdensplan.

Den europæiske programindustri har oftere indrettet sig efter denne tendens end fulgt den. Da den endnu ikke har udforsket mulighederne på sit eget indre marked, råder den ikke over tilpassede strukturer til at kunne drage fordel af denne grundlæggende dimension i sektorens vækst.

2.2.3. Eksplosion i programefterspørgslen og i behovene for kataloger

Et nuanceret syn på den audiovisuelle sektor i lyset af den digitale revolution giver mulighed for at skelne mellem tre forskellige funktioner:

- indehaveren af rettighederne leverer programmerne;
- den audiovisuelle tjeneste strukturerer et specifikt udbud i kraft af sit kendskab til de forskellige markeder;

¹¹ CD-ROM (Compact Disc Read Only Memory) blev opfundet i 1985 af Philips og er en compact disc, som kan oplagre en enorm mængde multimedie-informationer (billeder, lyd, tekster ...), som kan aflæses på en mikrodatamat.

¹² CD-I (Compact Disc Interactive) er opfundet af Philips og Sony og er som CD-ROM en multimedie-applikationsbærer, men som læseren tilslutter direkte til fjernsynet med brugsfaciliteter i tilknytning til fjernbetjeningen. Der er allerede talrige programtitler tilgængelige for den store offentlighed (spil, undervisning, kultur, film) på markedet.

- kommunikationsbæreren er en støtte for tjenesterne.

Fjernelsen af de hindringer, som er forbundet med frekvensknapheden, via den numeriske kompression - hvis muligheder med lethed kan udnyttes på kort sigt for så vidt angår spredning via kabel og via satellit - vil medføre dybgående forandringer af magtforholdene inden for denne industri. Det vil klart være de operatører, som udvikler nye applikationer, og som tilbyder forbrugeren et varieret udbud af serviceydelser, der vil stå i centrum af markedsudviklingen og øge deres magt. Men dette forudsætter, at disse operatører udarbejder strategier, som bygger på indholdet: en tjenestes potentiale vil blive direkte bestemt af de audiovisuelle enerettigheder, den har kunnet erhverve sig.

Denne indholdsbestemte strategi, som gælder såvel for kommunikationskoncerner som for udstyrsfabrikanter eller telekommunikationsoperatører, kommer klart til udtryk i de nye alliancer, som især knyttes til De Forenede Stater: den vertikale integration af MCM og Matsushita, af Columbia og Sony, af Polygram og Philips og af Paramount og Viacom viser, at de stadig mere magtfulde operatører på verdensmarkedet forsøger at kontrollere de vigtigste programkataloger.

De nye muligheder, som dette logisk åbner for rettighedsindehaverne kan dels måles på et kvalitativt plan: kvaliteten af et program bestemmes af forholdet mellem antallet af forbrugere, som det kan tiltrække, og prisen, som de vil betale for brugen af dette; dels på et kvantitativt plan: lanceringen af nye servicetilbud vil støtte sig til en kritisk masse af programmer, som udgør et sammenhængende katalog i forhold til et givet markedssegment; produktionens regelmæssighed (kvantitativt og kvalitativt) vil desuden være et afgørende aktiv i struktureringen af forbindelserne mellem programindustrien og de audiovisuelle tjenester.

Udfordringen i tilknytning til struktureringen af katalogerne og styrkelsen af de europæiske programindustriers produktionskapacitet viser sig derfor at være fundamental.

Kapaciteten til at udbyde en stor mangfoldighed af programmer, hvilket er en af de vigtigste konsekvenser af den digitale revolution, bevirker, at man kan imødekomme en meget differentieret vifte af behov og brugertyper. Stordriftsfordelene for programproduktionen vil altid være betydelige, men der vil opstå talrige muligheder for programmer, som er rettet mod begrænsede og specialiserede forbrugergrupper. Dette element er vigtigt i betragtning af, at den kulturelle fragmentering i Europa har været en negativ faktor for den europæiske audiovisuelle industris konkurrenceevne: udnyttelsen af den kulturelle mangfoldighed kan blive til en mulighed.

2.2.4. Nye produkter

Digitaliseringen vil ikke udelukkende medføre en diversificering af distributionsmidlerne og i bred forstand af de audiovisuelle programmer. De nye bærere (CD-I, CD-ROM) og de nye tjenester (opkaldstjenester, databaser osv.) ændrer fuldstændigt begrebet audiovisuelle programmer og fører til et bredt udbud af nye audiovisuelle produkter.

Uddannelses-, informations- og underholdningsfunktionerne i fjernsynet vil, således som de traditionelt har udformet sig ud fra regler, der varierer fra en medlemsstat til en anden, udvikle sig på nye applikationer og udnytte multimedieverdensens og interaktionens muligheder.

Området for fjernundervisning og -uddannelse, der er identificeret som en nøglebærer, især for randområder og med hensyn til videreuddannelse af personale i små og mellemstore

virksomheder, er for eksempel en vigtig vej, som udviklingen af de nye former for servicetilbud og produkter kan gå¹³.

På alle disse områder vil udvidelsen af det produktudbud, der allerede findes på markedet, give mulighed for at skimte visse nye former for dialektik inden for programindustrien.

Dels kan forbindelsen mellem de klassiske (spillefilm og tv-) programmer og de nye produkter udlægges som synergier i forlængelse af industriens globalisering: for eksempel vil man gerne udnytte en biograffilm (eller en tegnefilm), som har haft succes på verdensplan, som grundlag for et nyt videospil (personerne og omgivelserne kan i øvrigt integreres direkte i spillet i digitaliseret form); tilsvarende giver billedproduktion til spil via datamat mulighed for at opnå en erfaring, som er grundlæggende for produktionen af animeringsprogrammer eller specialeffekter til film. Kort sagt vil ethvert produceret billede og enhver erhvervet erfaring inden for et hvilket som helt audiovisuelt delområde kunne give anledning til nye produkter i hele denne industrielle proces.

Dels kan denne forbindelse udlægges som substitution: da det er umuligt i det uendelige at udvide den tid, der dagligt bruges til fritidsbeskæftigelse, er det muligt, at den tid, forbrugerne bruger på videospil, uddannelses tilbud eller tilsvarende tilbud (på fjernsynet eller på en PC'er), med tiden vil blive reduceret med hensyn til forbruget af de klassiske programmer. Ud fra denne synsvinkel er det dog vanskeligt at forudsige, hvilken plads (økonomisk men også kulturelt) disse forskellige former for audiovisuelle produkter hver især vil indtage.

I lyset af denne hurtige skitsering af multimedieproblematikken er det - om ikke muligt at fastlægge grænserne for den audiovisuelle sektor - så dog nødvendigt at definere programindustrien, som denne grønbog henviser til.

Ved programindustri forstår vi en industri, som producerer biograffilm og tv-programmer.

I sidstnævnte kategori prioriterer vi produktion af lagerprogrammer (fiktion, tegnefilm, kreative dokumentarprogrammer), som har mange udnyttelsesmuligheder i tidens løb, og som derved udgør grundlaget for katalogerne. De øvrige tv-programtyper (gennemstrømning) er økonomisk set vigtige for radiospredningsorganerne og producenterne, men deres værdi er opbrugt (eller næsten) ved deres første transmission.

Denne "klassiske" programindustri er selvskreven til diversificering og til udnyttelse af de nye tekniske muligheder. Men rigdommen i dennes "klassiske" kataloger bliver et afgørende element, som bestemmer denne diversificerings succes og rentabilitet.

På et tidspunkt, hvor de nye teknologier gør nye former for billedproduktion og -kommunikation mulig, er det vigtigt at koncentrere sig om disse spillefilm og tv-programmer:

- * de danner reelt grundlaget for det, man har vedtaget at kalde "billedindustrien";

¹³ Betydningen af disse audiovisuelle midler (og specielt fjernsynet) for undervisning og uddannelse understreges især i det videnskabelige programforslag om formålsbestemt socio-økonomisk forskning, som Kommissionen netop har vedtaget i forbindelse med det 4. rammeprogram for forskning og udvikling. Interaktion og individualisering er reelt to vigtige elementer i de nye informations- og kommunikationsteknologier, som kræver grundig forskning på det pædagogiske plan.

- * de er vigtige i konkurrencen på verdensmarkedet for lanceringen af nye teknologier inden for denne industri, idet forbrugerne afgør valget heraf ud fra indholdet og ikke ud fra de teknologier, der formidler dem;
- * de er selve kernen i denne erhvervssektors kulturelle dimension, idet en programindustri's magt i vidt omfang afgør den kulturelle udfoldelse i det land eller den region, hvorfra denne stammer, hvorved den ikke alene formidler en kulturel arv men også en livsstil, som dernæst indvirker på borgernes/billedforbrugernes dagligdag;
- * de er det vigtige led, som forbinder en række programskabere og virksomheder i skabelses-, produktions-, distributions- og udnyttelseskæden.

De europæiske biograffilm og tv-programmer er således en vigtig kulturel og økonomisk kapital, og den foreliggende grønbog foreslår, at man overvejer metoder til at bevare, udvikle og udnytte denne kapital.

2.2.5. Industriens krav

Alle de foregående punkter fører i samme retning: mod industriens krav både med hensyn til strukturernes størrelse og deres virkemåde.

Markedets verdensomspændende karakter og de voksende produktions- og markedsføringsomkostninger kræver ikke alene dygtighed men i endnu højere grad industrielle strukturer, som har et kritisk format, og som derfor kan tiltrække sig de fornødne finansielle midler og udarbejde attraktive programkataloger til de forskellige markeder.

De fremtidige højhastighedsdigitalnet skal deles af vidt forskellige tjenester: lydovertøring, information, video-on-demand, undervisningsprogrammer osv. Brugen af fælles teknologier og aktiviteternes beslægtethed vil indvirke på strukturen i industrier, som i dag er uafhængige. De sammenfaldende interesser og tekniske alliancer vil komme til at omfatte spillefilmindustrien, kabel- eller telekommunikationsoperatørerne, den elektroniske publiceringsindustri samt producenterne af informations- og kommunikationsteknologierne. Virkningerne af dette fænomen kan vise sig at være meget omfattende for den audiovisuelle industris finansielle struktur og for rækkevidden af de diversificeringsmuligheder, som byder sig for industrien.

Udover virksomhedernes kritiske størrelse omhandler industriens krav også industriens funktionsmæssige logik. Da sektorens økonomi i stigende grad bygger på forbrugerens individuelle valg, er det, for at hvert program kan finde sit publikum, vigtigt, at hver enkelt produktion har fastlagt de markedssegmenter, på hvilke den vil kunne blive rentabel. I denne henseende er struktureringen af informationsstrømmen fra de forskellige forbrugsmarkeder i retning mod programindustrierne¹⁴ lige så elementær som informeringen af offentligheden. Den

¹⁴ Erfaringen fra især kodningstjenesterne og alle de tjenester, som støtter sig til udvikling og vedligeholdelse af et abonnentgrundlag, vil vise sig altafgørende for kendskabet til de forskellige forbrugergrupper. De europæiske programskabere og producenter bør kunne arbejde tæt sammen med disse specialister om en mere målrettet udvikling og markedsføring af deres projekter. På samme måde bør informationerne om de teknologiske udviklingsresultater, som påvirker produktionen og udnyttelsen af de audiovisuelle programmer, være effektivt formidlet blandt programskaberne, producenterne og de øvrige faggrupper inden for billedindustrien.

audiovisuelle produktions udfoldelsesmuligheder er forskellige alt efter, om den er målrettet mod verdensmarkedet, mod et lokalt marked eller mod et særdeles specialiseret segment på et tværnationalt marked.

3. FORDELE OG ULEMPER FOR DEN EUROPÆISKE PROGRAMINDUSTRI

Den europæiske programindustri bør udover de allerede indkredsede problemer også tage de udfordringer op, som fremkomsten af et nyt informationssamfund medfører: på den ene side er der risikoen for at falde tilbage til de lokale markeder uden at drage fordel af sektorens samlede vækst, på den anden side står udviklingen af en konkurrencedygtig industri, som udnytter vore kulturers mangfoldighed, og som skaber nye arbejdspladser i Europa.

3.1. Det audiovisuelle område i det nye "informationssamfund"

Hvidbogen "Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse" beskriver i sit kapitel "Samfund i forandring - nye teknologier" to vigtige udviklingstendenser på mellemlang/lang sigt for henholdsvis informationssamfundet og den audiovisuelle sektor¹⁵.

Den understreger betydningen af informationsstyring og af informationernes kvalitet og hurtighed for den økonomiske vækst og opstiller de grundlæggende principper for at etablere et fælleseuropæisk informationsområde, som består af et sæt indbyrdes forbundne elementer:

- udstyr, komponenter og programmer, som gør det muligt for brugerne at behandle informationerne;
- fysiske infrastrukturer (kommunikationsnet, satellitter osv.);
- grundlæggende telekommunikationstjenester;
- applikationer, som tilbyder brugerne et stort udvalg af tjenester;
- brugere.

Hvidbogen understreger den betydning, etableringen af et sådant fælleseuropæisk informationsområde har for væksten, konkurrenceevnen og beskæftigelsen i Europa. En styrkelse af den europæiske audiovisuelle sektor kræver derfor i endnu højere grad en tilsvarende analyse, eftersom den bevirker, at forbrugerens valgmuligheder udvides samtidigt med, at der udvikles nye muligheder for programindustrierne.

Følgerne af den "digitale revolution", som alene er skitseret for den audiovisuelle sektor, er kun et af de specifikke aspekter, som fremkomsten af det nye "informationssamfund" har givet sig udslag i, og som dybgående vil ændre talrige aspekter af det økonomiske og sociale liv. På et tidspunkt, hvor informationsstyringen og informationernes kvalitet og hurtighed bliver nøglefaktorer i konkurrencen, vil den eksplosive vækst i informations- og kommunikationsteknologierne, som det digitale område betyder, vise sig at være en magtfuld faktor for økonomisk og social forbedring: vækstfaktor, faktor for økonomisk og social samhørighed, faktor for effektiviteten i andre store infrastrukturer, faktor for udvikling af nye tjenester, faktor for jobskabelse.

3.1.1. Målsætningerne for den europæiske strategi

Stillet over for de strategier, som man har udviklet i De Forenede Stater og i Japan, der i vidt omfang støtter sig til udvikling af informationsnet ("digitale motorveje"), og de nye informations- og kommunikationsteknologier, bør Den Europæiske Union forstærke sin indsats

¹⁵ Kapitel 5, punkt A og C.

med henblik på hurtig etablering af et egentligt fælles informationsområde.

Hvidbogen "Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse" identificerer tre grundlæggende målsætninger for denne europæiske strategi:

- indsatsen bør fra starten have et globalt perspektiv via internationale alliancer;
- den bør tage hensyn til de særlige europæiske forhold (flersprogethed, kulturel mangfoldighed, økonomisk uensartethed);
- den bør skabe betingelserne for, at Europa - i et åbent og konkurrencepræget internationalt system - kan bevare evnen til at mestre den grundlæggende teknologi i tilstrækkelig grad og sikre eksistensen af en avanceret og konkurrencedygtig industri.

At omsætte disse målsætninger i praksis og samtidigt optimere virkningerne for beskæftigelsen, udvikle nye markeder og fremme et konkurrencepræget klima, forudsætter, at der gennemføres en europæisk politik centreret om fem uafhængige prioriterede områder:

- blandt virksomhederne at udbrede den bedste brug af informations- og kommunikationsteknologierne og at udvikle en europæisk praksis på dette område;
- at skabe og gennemføre et lovgivningsmæssigt og politisk klima, som fremmer det private initiativ, ved at prioritere åben konkurrence, tjenesterne universelle karakter, standardisering og gennemsigtighed sideløbende med beskyttelse af data og privatlivets fred og sikring af informations- og kommunikationssystemerne.
- at udstyre EU med grundlæggende transeuropæiske telekommunikationstjenester ved at prioritere nettenes interoperabilitet;
- at udvikle tilpassede uddannelser;
- at mestre teknologierne og forstærke den europæiske informations- og kommunikationsteknologiske industris performans, især via fremme af teknologiovervågning og ved at støtte forsknings- og udviklingsindsatsen.

3.1.2. Konsekvenserne for den audiovisuelle sektor

De audiovisuelle tjenester, som kun er en særlig kategori ud af en langt bredere vifte af informationstjenester rettet mod virksomhederne og forbrugerne, kommer naturligt i første række blandt dem, gennemførelsen af en sådan strategi tager sigte på. Deres "leverandører", programindustrien, har således samme interesse i, at der hurtigt udvikles et fælles informationsområde. Uden denne "ambition" i markedsleddet i form af udvikling af et maksimalt antal tjenester (udvikling af efterspørgslen), ville enhver stimulering af den europæiske programindustri (stimulering af udbuddet) være dømt til at mislykkes.

Udover tendenserne, som nok hænger sammen med den teknologiske politik, men som allerede kan iagttages på markedet for audiovisuelle programmer (især industriens verdensomspændende karakter og globaliseringen), kan hovedparten af de prioriterede områder i tilknytning til etableringen af et fælleseuropæisk informationsområde med lethed overføres til den audiovisuelle sektor:

Udbredelsen af de nye teknologier, især blandt virksomhederne inden for

programproduktionssektoren, er vigtig på et tidspunkt, hvor selve programbegrebet skal revideres i lyset af udviklingen på multimedieområdet. Ud fra denne synsvinkel vil de nye informations- og kommunikationsteknologier ikke alene føre til nytænkning med hensyn til, på hvilken måde der kan udvikles og produceres nye "audiovisuelle produkter", men også med hensyn til at lære at bruge en mangfoldighed af nye metoder for udnyttelse og genbrug af de eksisterende kataloger, hvorved de europæiske kulturer på ny kan komme til udfoldelse.

Skabelsen af et konkurrencedygtigt klima bør bevirke, at der fremkommer nye former for servicetilbud, som kan føre til økonomisk udnyttelse af mangfoldigheden i den europæiske audiovisuelle produktion.

Udviklingen af infrastrukturer i form af transeuropæiske kommunikationsnet bør bevirke, at størrelsen af de nye markeder og derigennem investeringernes rentabilitet øges, både for de audiovisuelle tjenester og for programindustrierne.

Udformningen af tilpassede uddannelser inden for programindustrierne er ikke alene væsentlig for at gøre branchefolkene markedsorienterede men også for, at de kan drage fordel af de muligheder, de nye teknologier giver.

Alle disse retningslinjer baner vejen for det klima, som kræves for at den europæiske programindustri kan drage fordel af konvergensen med områder som telekommunikation, elektronisk publicering, forbrugerelektronik og datamatik. Fremkomsten af nye og finansielt set stærkere aktører på det audiovisuelle felt åbner nye perspektiver, både med hensyn til nye investeringer og med hensyn til nye afsætningsmarkeder for den europæiske programindustri.

Hvidbogen (som nævner, at denne grønbog vil komme¹⁶) viser ligeledes, hvorledes den audiovisuelle sektors udviklingspotentiale kan udmønte sig i form af beskæftigelse, idet den præciserer, at:

"Den audiovisuelle sektor er meget arbejdskraftintensiv. (...) Inden for sektoren er der i sagens natur mange intellektuelt orienterede stillinger, f.eks. teknikere, skuespillere, manuskriptforfattere, instruktører osv. Derfor er sektoren ikke så følsom over for konkurrence fra markeder med billig arbejdskraft.

Det er svært at opgøre beskæftigelsen inden for dette område, men det anslås, at mindst 1,8 mio. mennesker har deres hovedbeskæftigelse i EF's audiovisuelle tjenestesektor (...). Der er et stort jobskabende potentiale i sektoren, ikke mindst som følge af stigning i efterspørgslen, teknologiske nyskabelser og sektorens beskæftigelsesstruktur. Nye beregninger viser, at den audiovisuelle sektors omsætning til den private sektor kan ventes fordoblet på mellemlang sigt. Det vil alt andet lige betyde ca. 2 mio. nye arbejdspladser inden år 2000, hvis denne vækst investeres i nye stillinger i Europa og ikke i kapitaloverførsel til andre dele af verden. Og eftersom EF's markedsandel kan forøges betydeligt, hvis sagen gribes an på rette vis, er det ikke urealistisk at anslå, at slutresultatet kan blive 4 mio. nye arbejdspladser inden for den

¹⁶ Hvidbogen præciserer (kapitel 5, punkt C), at:

"Kommissionen vil for øvrigt i løbet af første kvartal af 1994 fremlægge en grønbog om en politik for det audiovisuelle område, hvor det foreslås, hvordan man kan tilpasse og effektivisere den nuværende politik på området, så Europas audiovisuelle software-industri ikke blot kan overleve, men også vokse frem til år 2000."

audiovisuelle tjenestesektor".

Denne industri kan således ikke undgå at få fordel af fremkomsten af et informations Europa. Så meget desto mere bør den medvirke til at fremskynde gennemførelsen af dette. Enhver forhaling i denne gennemførelse vil i sandhed senere kunne konstateres at være et handicap for vor programindustri, som bør gøre front mod de Europa-eksterne industrier, der fremover vil have brudt med multimedielogikken, og som vil have samlet erfaringer og innovationskapacitet, der sikrer deres vækst og konkurrenceevne på verdensmarkedet.

3.2. Risikomomenter

Stillet over for de forskellige tendenser, som er blevet identificeret ovenfor, hvad er da risikomomenterne for de europæiske industrier? Og hvilke muligheder har de?

De vigtigste risikomomenter, som de europæiske programindustrier står over for, kan sammendrages til følgende: marginalisering på de lokale markedssegmenter uden at få fordel af den samlede vækst inden for den audiovisuelle sektor.

3.2.1. Markedernes opsplitning er en hæmsko

Den europæiske programindustri er i mangel af en sammenstilling af markederne og en nyorientering på europæisk plan dømt til gradvis at kvæles i de alt for snævre nationale grænser.

Når industrien i visse medlemsstater til dels har kunnet drage fordel af det første opsving som følge af stigningen i antallet af audiovisuelle tjenester eller udviklingen af videomarkedet, så har det som oftest været på kort sigt, uden at det har fjernet produktionens kroniske underskud, og uden at der er blevet udarbejdet attraktive kataloger for andre markeder. Den nordamerikanske industri derimod har fuldt ud været i stand til at drage fordel af dette opsving på det europæiske marked og har desuden heller ikke tøvet med at investere i udviklingen af dette (videomarkedet, betalings-tv, genetablering af biografnet osv.). Dennes markedsandele er blevet konsolideret, og den er via sine katalogers løftestangseffekt blevet en uomgængelig partner i lanceringen af alle nye former for servicetilbud.

Det europæiske marked er med den "digitale revolution" prædestineret til at blive det marked, der først og fremmest satses på i enhver kamp om verdensmarkedet. Kun en egentlig europæisk industri, som støtter sig til sine allermest magtfulde operatører, vil kunne klare den konkurrence, som giganterne inden for kommunikationsverdenen uundgåeligt vil kaste sig ud i.

3.2.2. Afvisning af de moderne tider

I mangel af en sådan industri og i betragtning af det økonomiske og kulturelle nederlag, dette vil medføre, vil ingen kunne fristes til at stille hindringer i vejen for etableringen af disse nye distributionsnet, som gøres mere effektive via samlingen omkring det numeriske sprog.

Men man er nødt til at konstatere, at en sådan strategi, udover de katastrofale konsekvenser af at afvise en modernisering af de hermed beslægtede europæiske industrier (telekommunikation, datamatik, forbrugerelektronik, elektronisk publicering), definitivt ville ødelægge chancerne for at udvikle vore programindustrier. Hvis samordningen af de industrielle omstrukturingsplaner og -foranstaltninger inden for hele kommunikationsindustrien viser sig at være vigtig for at kunne styrke den europæiske

programindustri, så er udviklingen af alle distributionsnettene (og især de teknisk set mest avancerede net) altafgørende for at sikre væksten inden for sektoren.

3.3. Muligheder

Europa råder tilsyneladende over alle de nødvendige elementer til at kunne udvikle en stærk og konkurrencedygtig programindustri: det har talenterne (som i øvrigt er nemmere at eksportere end værkerne...), det har et hjemmemarked med mere end 300 mio. forbrugere, det har tilstrækkelige finansielle ressourcer, og det mestrer de nye produktions-¹⁷ og transmissionsteknologier (især den numeriske kompressionsteknologi, som de europæiske virksomheder i vidt omfang bidrager til at udvikle i De Forenede Stater).

3.3.1. Overvindelse af sprogbarrierer

Udover den klare passivitet i den europæiske audiovisuelle sektors industrielle strukturer har man generelt i de sidste tredive år påberåbt sig den sproglige og kulturelle mangfoldighed i Europa som forklaring på eller begrundelse for sektorens vedholdende krisetilstand og underudvikling.

Uden her at komme ind på argumentets gyldighed skal det bemærkes, at den "digitale revolutions" potentiale giver mulighed for at modvirke og endog udnytte det, der hidtil er blevet betragtet som en strukturel hindring.

Med hensyn til sprogene giver den numeriske kompression mulighed for at udvikle flersproget elektronisk publicering og spredning på - ud fra et økonomisk synspunkt - optimale betingelser. Hvad enten der er tale om tilføjelse af flere lydbånd eller flere udgaver af undertekster, vil kompressionen, under forudsætning af at disse eksisterer, i betydelig grad reducere omkostningerne og give mulighed for kombinationer af alle mulighederne på én og samme kommunikationsbærer eller én og samme distributionsbærer, hvorved forbrugerne får større mulighed for at få adgang til de europæiske programmer.

Det er nødvendigt at udnytte disse nye tekniske muligheder optimalt for at nedbryde skellene mellem de nationale markeder og af hensyn til programmernes tværnationale bevægelighed. Denne optimale udnyttelse forudsætter en særlig indsats på området for distribution af disse teknologier blandt sektorens virksomheder. Den forudsætter også, at der udvikles synkronisering og undertekstning af høj kvalitet. Programmernes mobilitetsproblemer og forbrugernes afvisning hænger faktisk oftere sammen med de synkroniserede eller undertekstede versions dårlige kvalitet end med manglen på sådanne versioner.

I forbindelse med udnyttelsen på det europæiske marked er det derfor først og fremmest vigtigt at investere i synkronisering og undertekstning.

3.3.2. Udnyttelse af mangfoldigheden

Hvad angår de "kulturelle barrierer" kan man til et vist punkt vise, i hvor høj grad udviklingen

¹⁷ For højopløsningsvideoproduktionens vedkommende er det europæiske system - som allerede er digitalt - blevet et rentabelt - herunder også i efter-produktionen (klipping, specialeffekter osv.) - og påskønnet redskab for tv-, og i tiltagende grad, også filmproducere og -instruktører.

i retning mod en individualisering af udbuddet giver Europa mulighed for at strukturere et kvalitetsmarked, hvor programmernes mangfoldighed bliver til et påskønnelsesværdigt økonomisk aktiv.

På et marked, hvor forbrugerne stilles over for en eksponentiel stigning i udbuddet på stadig mere varierede bærere og betingelser, er differentieringen af produkterne reelt vigtig. Efter en tendens til ensartethed i udbuddet af servicetilbud, hvor der tilstræbtes et maksimalt antal seere, vil fragmenteringen af markedet bevirke, at tjenesterne udvikler en differentieringsstrategi med sigte på at tilfredsstille en gruppe forbrugere, som i antal bliver stadig mere begrænset, men som vil være i stand til at finansiere et specifikt udbud.

På denne baggrund bør den europæiske audiovisuelle produktions mangfoldighed og kvalitet kunne udfolde sig på økonomisk levedygtige betingelser.

Man kan udlede et slående eksempel på dette fænomen af den seneste udvikling på markedet for salg af videokassetter¹⁸. Medens udlejningsmarkedet for videokassetter næsten udelukkende er helliget biograffilm, har salgsmarkedet hurtigt åbnet op for ikke-biograffilm (børneprogrammer, dokumentarprogrammer, sport, naturhistorie, musik, turisme osv.)¹⁹.

Medens markedsandelene på området for biograffilm afspejler den nordamerikanske industris dominans (også selv om erfaringen viser, at salgsmarkedet giver mulighed for at udnytte europæiske film, som ellers ikke ville have haft succes på udlejningsmarkedet), så er den europæiske markedsandel i konstant fremgang på det øvrige område eksklusive biograffilm. Dette markedssegment, som viser de europæiske forbrugeres behov for mangfoldighed, er i øvrigt det eneste, hvor den europæiske markedsandel er i fremgang!

Den samme logik gælder for de muligheder, der åbner sig via udviklingen af nye bærere, især multimediebærere. Som eksempel kan nævnes de muligheder, programindustrien har for på multimediebærere at udnytte den europæiske kulturarvs enorme rigdomme (museer, biblioteker, bygningsværker osv.).

Det er fristende at fremskrive denne analyse til det globale marked i det 21. århundrede, men der er to forhåndsbetragtninger, som først er påkrævet:

- udnyttelsen af "markedsnicher" kan bevirke, at man kan fastholde og udvikle mangfoldigheden, men den kan ikke erstatte en strategi, som tager sigte på at udvikle attraktive programkataloger på de største europæiske markedssegmenter og på

¹⁸ Trods den seneste udvikling på markedet for salg af videokassetter (sell-through) har dette udtrykt i mængde overhalet udlejningsmarkedet: i det tidligere Vesttyskland tegner det sig for 55% af det samlede videomarked.

¹⁹ På det britiske marked for salg af videokassetter faldt biograffilmens andel for eksempel fra 44% til 30% fra 1991 til 1993, medens de almene programmer og sports- og sundhedsprogrammerne steg fra henholdsvis 6% til 22% og 6% til 19%. Selv om denne fremgang på nuværende tidspunkt hovedsageligt kommer de lokale programmer til gode, giver dette markedssegment dog mulighed for en udnyttelse af programmer, som kommer fra forskellige europæiske lande.

verdensmarkedet;

- udnyttelsen af disse "markedsnicher" forudsætter et fælleseuropæisk tiltag: jo snævrere målretningen af et servicetilbud er (med hensyn til den potentielle forbrugergruppes størrelse), jo større områdemæssig udvidelse kræves der.

Derudover tegner der sig med udviklingen (eller genopbygningen) af den audiovisuelle sektor i landene i Central- og Østeuropa en anden mulighed af kulturel og økonomisk art. En stærk og konkurrencedygtig europæisk programindustri kan på én og samme tid støtte denne udvikling og drage fordel af den.

Den europæiske programindustri kan på den dobbelte betingelse, at der udbydes konkurrencedygtige programmer på alle former for markeder, og at den europæiske mangfoldighed udnyttes på hele det europæiske marked, realisere hele sit imponerende potentiale, således som det er beskrevet i hvidbogen om "vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse".

3.4. Formålet med en europæisk politik for programindustrien

Den Europæiske Union har i overensstemmelse med sine målsætninger og inden for rammerne af sit kompetenceområde til opgave at fremme de audiovisuelle programmers bevægelighed og stimulere udviklingen af industrien. Men det er klart, at en europæisk politik for programindustrien vil være resultatet af en fælles indsats, som inddrager alle aktører i Unionen.

Efter denne foregående analyse fremtræder retningslinjerne for en sådan politik tydeligere:

Med hensyn til udviklingen af markedet bør den europæiske programindustri drage fordel af det vækstpotentiale, som udviklingen af et europæisk informationsområde frembyder med hensyn til oprettelse af nye tjenester og med hensyn til finansielt set stærkere, beslægtede industriens investeringer.

I lyset heraf bør Den Europæiske Union fremskynde indførelsen af teknologisk avancerede informationsinfrastrukturer i Europa for at udvide forbrugerens valgmuligheder og for at skabe nye muligheder for programindustrierne.

Hvad angår udbuddet af programmer vil udviklingen af omfattende distributionsnet ikke kun komme de ikke-europæiske programindustrier til gode eller udmønte sig i, at EU's egen programindustri trækker sig tilbage til de lokale markeder, berøvet deres økonomiske potentiale og kulturelle udfoldelsesmuligheder.

Den Europæiske Union bør derfor mobiliseres i udviklingen af en konkurrencedygtig programindustri på sit eget marked og på verdensmarkedet, som kan lade dens kulturer udfolde sig, skabe arbejdspladser og blive overskudsgivende.

Der bør være tale om en politik på mellemlang/lang sigt, hvis "endemål" det er, at den europæiske programindustri genfinder sin rentabilitet på et åbent og dynamisk verdensmarked.

Målene for denne fælles mobilisering fremgår klart af sig selv:

3.4.1. Nedbrydning af skellene mellem de nationale markeder

Unionens politik bør primært tage sigte på en sammenbringning af de nationale markeder, for at den europæiske programindustri kan drage en stordriftsfordel af det europæiske marked og derved opnå en maksimal udnyttelse af sine produkter. Sammenbringningen bør udmunde i en styrkelse af sektorens virksomheder, og især i, at der udarbejdes attraktive kataloger set i verdensperspektiv.

3.4.2. Større hensyntagen til de europæiske forbrugere

Udviklingen af en konkurrencedygtig europæisk programindustri er den eneste garanti for med tiden at kunne fastholde en mangfoldighed i udbuddet af audiovisuelle programmer. I betragtning af det audiovisuelle områdes vægt som kulturel formidler (ud fra et ønske om at sprede den kulturelle arv og ud fra et kreativt synspunkt, men også i lyset af virkningerne for adfærden i dagligdagen) må man konkludere, at det er hele vort europæiske samfunds fremtid, der står på spil.

3.4.3. Fremme af en fremtidig industri

Det audiovisuelle område er ikke alene en af de industrisektorer, som har et af de største udviklingspotentialer, især med hensyn til beskæftigelse, men det er også nært beslægtet med andre industrier (forbrugerelektronik, telekommunikation, datamatik osv.), hvis udvikling er forbundet med de samme internationaliserings- og globaliseringstendenser. Uden europæiske partnere inden for programindustrien vil de øvrige europæiske industrier ikke have andet valg end at indgå transatlantiske alliancer med den kapitaloverførsel, som dette indebærer.

3.4.4. Sikring med tiden af en underskudsgivende sektors rentabilitet

I mangel af en effektiv stimulering af de private investeringer via en genopbygning af tilliden til den europæiske programindustri er der alvorlig risiko for, at den dårlige samvittighed vil udmunde i, at de kostbare og - ud fra et strukturelt synspunkt - også ineffektive støtteordninger gøres til en permanent løsning. På baggrund af den gradvise liberalisering af tjenesterne på verdensplan er det påtrængende nødvendigt at omstrukturere en industri, som med tiden burde udvikle sig uden beskyttelse og uden tilskud. Investeringerne i dag er morgensdagens besparelser.

4. DE EKSISTERENDE INSTRUMENTER

Der er i denne del tale om ganske kort at redegøre for de instrumenter, som EU og medlemsstaterne allerede har gennemført på det audiovisuelle område, idet man hovedsageligt vil hæfte sig ved de instrumenter, som tager sigte på at styrke den europæiske programindustri.

4.1. De eksisterende retsforskrifter i Den Europæiske Union

Når man vil illustrere lovgivningens betydning for struktureringen af den audiovisuelle industri, tænker man uundgåeligt på erfaringerne fra De Forenede Stater: den hermetiske adskillelse mellem studios (produktion) og networks (distribution) har utvivlsomt i vidt omfang medvirket til at fastslå de stores magt på verdensmarkedet; det samme gælder den magt, som Federal Communication Commission har fået tilkendt, og som giver mulighed for at sikre en harmonisk indførelse af en ny teknologi inden for den audiovisuelle sektor.

Virkeligheden er en anden i Europa, men også her kan man som andetsteds finde slående eksempler på de virkninger, det lovgivningsmæssige redskab har for de industrielle strukturer.

4.1.1. Medlemsstaternes rolle

I medlemsstaterne har de forskellige kompetenceniveauer (på nationalt, regionalt eller andet plan²⁰) direkte og afgørende indflydelse på den audiovisuelle sektors strukturer.

Et af de afgørende elementer i lovgivningen for et audiovisuelt område er de betingelser, som licensbevillingen til de audiovisuelle tjenester er underlagt.

Som eksempel kan nævnes oprettelsen af Channel Four i Det Forenede Kongerige, som muliggjorde et opsving for en stærk sektor, der var uafhængig af tv-produktion, eller oprettelsen af Canal+ i Frankrig, som har ydet et væsentligt bidrag til den nationale filmindustri.

Det er klart, at antallet og arten af de bevillingshavende tjenester (især deres finansieringsform) samt arten og omfanget af de forpligtelser, de er underlagt, har en afgørende indflydelse på tv-programindustriens og i stigende grad også på spillefilmindustriens strukturer.

Medlemsstaterne har desuden stor handlefrihed på området for udvikling af infrastrukturer så som satellit- eller kabelnet og endog på telekommunikationsområdet. I udsigten til fremkomsten af en bred vifte af informationstjenester vil forbrugere af billeder og lyd og disse infrastrukturers (især teknologiske) udviklingstrin samt ordningerne for adgangen til disse fremover spille en stadig mere central rolle.

De nationale politikker på konkurrenceområdet og reglerne, som tager sigte på at fastholde pluralismen i medierne, kan i vidt omfang influere på kommunikationsvirksomhedernes størrelse og på omfanget af deres vertikale og horisontale integration.

Udover de grundlæggende data, som udgøres af befolkningen, sprogene og en sund økonomi i al almindelighed i hver enkelt medlemsstat, er disse indsatsområder som helhed i vidt omfang bestemmende for de nationale programindustriens strukturer.

²⁰

For eksempel er nogle kompetenceområder i visse medlemsstater overladt til radiospredningsorganerne selv.

4.1.2. Den Europæiske Unions rolle

Den Europæiske Union råder ikke over så direkte midler til at intervenere i den audiovisuelle sektors industrielle strukturer. Men den bidrager i vidt omfang til at skabe gunstige betingelser for, at sektoren kan udfolde sig.

Den fremmer imidlertid under hensyntagen til nærhedsprincippet udviklingen af industrien ved at nedbryde skellene mellem de nationale markeder og ved at fremme produktionen og distributionen af de europæiske programmer.

Disse målsætninger har især udmøntet sig i aktioner på området for teknisk standardisering, for fremme og distribution af nye teknologier, for tilnærmelse af de nationale lovgivninger med sigte på at lette adgangen til og den tværnationale udøvelse af de forskellige aktiviteter inden for sektoren, samt på området for anvendelse af EU's konkurrenceregler.

4.2. Et gunstigt klima for udvikling af tjenester

4.2.1. Udvikling af infrastrukturer og liberalisering af tjenester

EU og medlemsstaterne har med hensyn til udviklingen af informationsinfrastrukturerne gennemført talrige foranstaltninger. Udover programmerne for støtte til forskning i og udvikling af informations- og kommunikationsteknologier og til standardiseringspolitikken på området for udstyr har retsfor skrifterne for telekommunikation udviklet sig væsentligt via liberaliseringen af tjenesterne med stor værditilvækst²¹ og vedtagelsen af et program, som i 1998 skal udmunde i liberalisering af lydoverføring.

Denne igangværende liberalisering skal skabe et klima, som er gunstigt for udfoldelsen af det private initiativ, og føre til, at der udvikles nye tjenester, som i et klima med åben konkurrence vil udvide forbrugernes valgfrihed og åbne op for nye afsætningsmarkeder for den europæiske programindustri.

Det er ligeledes i denne ånd, at Kommissionen med opmærksomhed følger arbejdet i "European Digital Video Broadcasting Group". Denne omfatter 120 europæiske netoperatører; den skal finde frem til, hvilke behov de professionelle brugere har, samt definere de tekniske specifikationer, som kan overgives til de kompetente europæiske standardiseringsmyndigheder. Dette arbejde har allerede givet resultater med hensyn til de tekniske specifikationer i den digitale satellit- og kabelspredning, hvorimod spørgsmål i tilknytning til radiojordtransmissioner eller betingede adgangssystemer²² kræver et mere langsigtet arbejde.

Spørgsmålet om betinget adgang er en af de grundlæggende hindringer for udvikling af nye radiospredningsorganer. Målet på dette område er at opnå et klima, som er tilstrækkeligt åbent

²¹ Jf. Open Network Provision

²² De betingede adgangssystemer omfatter systemer for ind- og afkodning af programmer, som benyttes af betalingsradiospredningsorganer: billedet er "sløret" under udsendelsen og er kun "af-" sløret hos de seere, som råder over en dekoder og en adgangskode.

til, at alle potentielle betalingsfjernsynstjenester kan komme ind på markedet på lige vilkår og uden forskelsbehandling, uden at forbrugeren skal investere i adskillige dekodere for at få adgang til et stort udvalg af servicetilbud. Sideløbende med det tekniske arbejde i DVB-gruppen vil Kommissionen med henblik herpå inden udgangen af 1994 redegøre for nødvendigheden af lovgivningsmæssige foranstaltninger i medfør af etableringen af det indre marked i en grøn bog om beskyttelse af kodede radiospredningssignaler.

Hvad angår de tekniske standarder vil den foretrukne metode til at nå målet om en harmonisk udvikling af markedet for digital tv-spredning være, at der opnås en konsensus, som omfatter alle implicerede økonomiske aktører. I denne henseende vil de aftaler, som det lykkes disse aktører at nå frem til på et frivilligt grundlag, være vigtige.

Men:

i mangel af tilstrækkelig stor enighed blandt de økonomiske aktører til at sikre den foreskrevne markedsudvikling,

og/eller

hvis kravene om en loyal og åben konkurrence og om forbrugerbeskyttelse eller andre vigtige krav af almen interesse kræver det,

kan det vise sig nødvendigt at indføre lovgivningsmæssige foranstaltninger for at fremme virkeliggørelsen af dette mål og beskyttelsen af disse interesser.

4.2.2. Fjernelse af hindringerne for det indre marked

Tilnærmelsen af de nationale lovgivninger på EU-plan er desuden en foranstaltning, som tilskynder til udnyttelse af det europæiske markeds potentiale, eftersom denne tilnærmelse fremmer adgangen til og udøvelsen af aktiviteter i Den Europæiske Union og fjerner hindringer for samhandelen i det indre marked.

På det audiovisuelle område har flere direktiver om samordning af de nationale lovgivninger således bidraget til at udvikle et europæisk marked for radiospredningstjenester og mere generelt for en tværnational udnyttelse af audiovisuelle programmer:

* direktivet "fjernsyn uden grænser"²³ er referencerammen for tv-radiospredningstjenesternes frie bevægelighed;

Dette direktiv indeholder således især fælles reklameregler. Da der er tale om en af radiospredningstjenesternes ressourcer, medfører disse regler derfor, at betragtninger af almen interesse så som forbrugerbeskyttelse så langt er overskredet. Begrænsningen af radiospredningsorganernes reklamesendetid og reglerne om antallet af og tidspunkterne for de tilladte reklameindslag bestemmer delvis radiospredningsorganets indtægter og således deres kapacitet til at investere i produktion eller køb af audiovisuelle programmer. I denne forbindelse er det de lovgivningsmæssige rammer som helhed, der bør tages i betragtning ved fastlæggelsen af det balancepunkt,

²³ Rådets direktiv af 3.10.1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredningsvirksomhed (89/552/EF), offentliggjort i EFT nr. L 298 af 17.10.1989.

udviklingen af programindustrien kræver.

- * "kabel/satellit" -direktivet²⁴ fastsætter mindsteregler, som gør det muligt at gøre sine ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder gældende i forbindelse med tværnational radioudsendelse via satellit og via kabel;
- * to direktiver²⁵, som generelt omhandler udøvelse af ophavsret og visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder (og således med et større anvendelsesområde end blot det audiovisuelle område) fremmer visse tværnationale aktiviteter (for eksempel udlejning af videokassetter).

Udviklingen af det europæiske marked for tjenesteydelser rummer potentielle afsætningsmuligheder for de europæiske biograffilm og tv-programmer. Udfordringen består i at realisere dette potentiale.

4.3. Foranstaltninger til fremme af de europæiske programmer

Udover denne første vækstlogik, som koncentrerer sig om tjenesteydelser (og som er tilsigtet i traktaten), har programindustriernes særlige situation været begrundelsen for, at der er blevet vedtaget særregler, der rækker ud over det strengt nødvendige på det juridiske plan med sigte på at sikre den frie bevægelighed for tjenesteydelser.

Derfor indeholder direktivet "fjernsyn uden grænser" et kapitel om "fremme af distribution og produktion af fjernsynsprogrammer"²⁶, hvori der fastsættes juridiske mekanismer (som hver medlemsstat bør gennemføre for så vidt angår de radiospredningsorganer, som henhører under deres kompetence) med sigte på følgende mål:

- mere end halvdelen af udsendelserne skal være europæiske programmer²⁷;
- fremme af uafhængig produktion (i størrelsesordenen 10% af sendetiden eller af programbudgettet)²⁸;

²⁴ Direktiv 93/83/EF om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderspredning pr. kabel.

²⁵ Direktiv 92/100/EF om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret.
Direktiv 93/98/EF om harmonisering af beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder.

²⁶ Kapitel III i ovennævnte direktiv 89/552/EF.

²⁷ I artikel 4 fastsættes det især, at "medlemsstaterne skal, når det er muligt, med passende midler drage omsorg for, at tv-radiospredningsorganerne afsætter den største halvdel af den sendetid, der ikke består af nyheder, sportsbegivenheder og underholdningsudsendelser med konkurrencepræget islæt, reklame og tekst-tv, til transmission af europæiske programmer (...). Under hensyn til tv-radiospredningsorganets ansvar over for seerne med hensyn til oplysning, uddannelse, kultur og underholdning skal denne andel opnås trinvis på grundlag af passende kriterier".

²⁸ I artikel 5 fastsættes det, at "medlemsstaterne skal, når det er muligt, med passende midler drage omsorg for, at tv-radiospredningsorganerne afsætter mindst 10% af den sendetid, der ikke består af nyheder, sportsbegivenheder og underholdningsudsendelser med konkurrencepræget islæt, reklame og

- udarbejdelse af en mediekronologi for udnyttelse af filmiske værker²⁹.

Der er netop blevet redegjort for gennemførelsen af de to første mekanismer i en meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet³⁰, som bygger på de rapporter, medlemsstaterne har forelagt Kommissionen i medfør af det overvågningssystem, selve direktivet foreskriver³¹.

Kommissionen kan under hensyntagen til erfaringerne fra dette arbejde men dog uden at foregribe den samlede evaluering af direktivet nævne følgende iagttagelser:

4.3.1. Størstedelen af programmerne skal være europæiske

De resultater, som har kunnet registreres i forbindelse med overvågningen af direktivet, viser, at denne mekanisme fungerer effektivt, eftersom størstedelen af de radiospredningsorganer, som henhører under medlemsstaternes kompetence, i perioden 1991-1992 har udsendt europæiske programmer i den største halvdel af sendetiden.

Disse resultater er dog som helhed betragtet positive, både med hensyn til overholdelsen af og effektiviteten i de mekanismer, direktivet har fastsat.

I forbindelse med programmernes øgede tværnationale bevægelighed og de forstærkede strukturelle virkninger af disse mekanismer kan der rejses forskellige spørgsmål. Da omfanget af "overvågningen" af direktivet var begrænset til visse grundlæggende data, og da de oplysninger, som medlemsstaterne afgav, ikke altid var fyldestgørende, er der visse vigtige indikatorer, som stadig mangler:

- *hvilken andel af de europæiske programmer udsendes ikke af mangel på et lovgivningsmæssigt påbud?* De foreliggende oplysninger viser, at det maksimale seertal opnås ved de nationale programmer, især fiktion; desuden opnår udsendelser

tekst-tv - eller alternativt efter medlemsstaternes valg, mindst 10% af deres programbudget - til europæiske programmer, der er fremstillet af producenter, som er uafhængige af disse organer. Under hensyn til tv-radiospredningsorganernes ansvar over for seerne med hensyn til oplysning, uddannelse, kultur og underholdning skal denne andel opnås trinvis på grundlag af passende kriterier; i denne forbindelse skal en passende andel forbeholdes programmer af ny dato, dvs. programmer, der udsendes senest fem år efter deres produktion".

²⁹ I artikel 7 fastsættes det, at "medlemsstaterne sørger for, at de tv-radiospredningsorganer, som er underlagt deres beføjelser, først udsender spillefilm to år efter, at de første gang har været vist i biograferne i en af medlemsstaterne, medmindre der er indgået anden aftale mellem indehaverne af rettighederne og tv-radiospredningsorganet; hvis spillefilmene er fremstillet i koproduktion med tv-radiospredningsorganet, er fristen ét år".

³⁰ Jf. dok. KOM(94) 57 af 3.03.1994.

³¹ Artikel 4 indeholder bestemmelser om organisering af et overvågningssystem, idet den foreskriver, at medlemsstaterne (hvert andet år at regne fra den 3.10.1991) skal forelægge Kommissionen en rapport om anvendelsen af artikel 4 og 5. Kommissionen skal gøre de øvrige medlemsstater og Europa-Parlamentet bekendt med disse rapporter, eventuelt ledsaget af en udtalelse. Dette system må ikke forveksles med den samlede evaluering af direktivet "fjernsyn uden grænser", for hvilken Kommissionen skal udarbejde en rapport inden udgangen af 1994 (samtlige bestemmelser heri) i medfør af direktivets artikel 26.

i studiet (varietéer, talk shows osv., som henregnes under "europæiske programmer" i medfør af direktivet, men som for hovedpartens vedkommende ikke kan udsendes uden for de nationale grænser) et omkostnings/seertalsforhold, som er større end det tilsvarende tal for et stort antal ikke-europæiske programmer;

- *hvor stor er andelen af ikke-nationale programmer i andelen af faktisk udsendte europæiske programmer?* Der findes ingen pålidelige data, som gør det muligt at drage konklusioner om dette spørgsmål. Kun med hensyn til "prime time" (den sendetid, der har det største antal seere ("den bedste sendetid")) findes der visse oplysninger, som antyder, at bipolariseringsmodellen: nationale programmer eller nordamerikanske, er langt den mest fremherskende³²;
- *hvor stor er den økonomiske værdi for programbudgettet (eller omsætningsandelen) af rettighederne til udsendelse af disse europæiske programmer sammenlignet med værdien af de ikke-europæiske programmer?*

Selv om man kan konstatere, at denne mekanisme som helhed er effektiv, er det dog for tidligt at drage konklusioner om de strukturerende virkninger. Denne mekanisme bidrager klart til distribution af europæiske programmer, men tilbage står endnu en evaluering af, hvorvidt den fremmer fremkomsten af en europæisk programindustri.

4.3.2. Tilskyndelse til uafhængig produktion

Det er først og fremmest interessant at fastslå, at næsten samtlige medlemsstater³³ - ud af de to alternative valgmuligheder, direktivet giver: en andel af sendetiden eller en andel af programbudgettet - har valgt den første mulighed.

Men efter Kommissionens mening³⁴ er det den anden valgmulighed, der bedst kan opfylde målet i direktivets artikel 5, dvs. investering i nye produktioner, som udgår fra producenter, der er uafhængige af radiospredningsorganer.

Desuden er det nødvendigt at slå fast, at de nationale forhold i tilknytning til dette aspekt har været mangelfulde, hvilket skyldes såvel manglen på disponible data som den manglende redegørelse for definitionen af "den uafhængige producent", der anvendes i indsamlingen af de forskellige data.

Trods foranstaltningens klare strukturelle mål er der også her flere spørgsmål end svar. Udover de spørgsmål, der allerede er blevet nævnt i tilknytning til den foregående mekanisme, og som fuldt ud gælder for den foreliggende mekanisme, kan man rejse følgende spørgsmål:

³² En rundspørge for nylig foretaget af Media Business School om oprindelsen af de programmer, der udsendes i "den bedste sendetid" (prime time) af ca. 20 EU-radiospredningsorganer i én uge, bekræfter i høj grad denne tendens.

³³ Kun Frankrig gik ind for en andel af programbudgettet.

³⁴ Ovennævnte dok. KOM(94) 57 af 3.03.1994.

- *hvor stor en andel af de europæiske programmer er helliget nye programmer?* Selv om artikel 5 udtrykkeligt henviser til nye programmer, giver de nationale rapporter kun meget få oplysninger i denne henseende;
- *hvor uafhængig er producenten i forhold til radiospredningsorganet, som har udsendt hans program(mer)?* (kapitalbånd, andel af hans virksomhed, som på årsbasis er knyttet til dette radiospredningsorgan, varigheden og omfanget af de afgivne rettigheder osv);
- *hvilken rolle spiller de lovgivningsmæssige incitamenter i forhold til den pris, der betales for et program?* Der er tale om at klarlægge, om det lovgivningsmæssige påbud forbedrer de uafhængige producenters forhandlingsposition i forhold til radiospredningsorganerne, især hvad angår omfanget af de afgivne rettigheder.

4.3.3. **Mediekronologi**

Direktivet (artikel 7) indfører en tredje mekanisme (uden for det område, der dækkes af overvågningen) med sigte på at indføre et smidigt system for mediernes kronologiske rækkefølge:

dels omhandler den kun tv-udsendelse af filmiske værker og omfatter ikke andre udnyttelsesmetoder (video);

dels kan tidsfristen på de to år (eller på ét år i tilfælde af en koproduktion med et radiospredningsorgan), der skal gå mellem en spillefilms premiere i biografen og tv-udsendelsen af denne, afkortes med tilladelse fra indehaveren af rettighederne.

Desuden er udgangspunktet for tidsfristen i konsekvens af det indre marked fastsat til biografpremieren i en given medlemsstat. Der er her tale om et vigtigt element i lyset af den europæiske udnyttelse af de filmiske værker.

4.4. **Økonomisk stimulering på europæisk plan**

De økonomiske incitamenter har generelt til formål at være katalysator for udviklingen af visse aktiviteter, som virksomhederne inden for en given sektor almindeligvis ikke spontant giver sig i kast med på grund af strukturelle mangler på dette marked. De skal normalt ophøre med tiden, så snart den forventede strukturelle effekt giver markedet mulighed for at udvikle sig naturligt (i modsat fald er der tale om tilskud til en aktivitet, som i sagens natur er urentabel). Desuden er de finansielle beløb, som virksomhederne modtager, i princippet tilbagebetalingspligtige (med undtagelse af områder så som forskning & udvikling eller uddannelse), når den stimulerede aktivitet har nået et break even-punkt.

4.4.1. **EU-instrumenter**

EU har hidtil gennemført to vigtige instrumenter for økonomisk stimulering, som specielt tager sigte på den audiovisuelle sektor: MEDIA-programmet og handlingsplanen for indførelse af avancerede tv-tjenester i Europa³⁵.

i) **MEDIA-programmet**

MEDIA-programmet, som gennemføres i perioden 1991-1995, blev i 1993 i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets afgørelse om gennemførelse af dette evalueret af Kommissionen på grundlag af en revisionsrapport, som blev fremlagt af et uafhængigt firma³⁶.

³⁵ Rådets afgørelse 93/424/EF af 22.07.1993 om en handlingsplan for indførelse af avancerede tv-tjenester i Europa, offentliggjort i EFT nr. L 196 af 5.08.1993 (s. 48-54).

³⁶ Jf. Meddelelse fra Kommissionen om evalueringen af handlingsprogrammet til fremme af udviklingen af den europæiske audiovisuelle industri "MEDIA" 1991-1995, dok. KOM(93) 364 endelig udg. af 23.07.1993. Kommissionen har draget de første konklusioner af dette arbejde ved at fremlægge et

Evalueringen efter kun to års gennemførelse gav ikke mulighed for at udtale sig endeligt om programmets virkninger for industrien. Den bevirkede ikke desto mindre, at man kunne fremhæve visse kendsgerninger:

- i betragtning af de økonomiske kredsløbs længde inden for den audiovisuelle sektor ville programmets mikroøkonomiske indfaldsvinkel, som gjorde sin virkning gældende på samtlige områder i den audiovisuelle kæde, ikke medføre kvantitative virkninger før om tidligst fem til ti år;
- oprettelsen af nye strukturer på det audiovisuelle område via tværnationalt samarbejde og omgruppering af virksomheder opfattes som en af programmets mest lovende virkninger;
- programmet fungerer godt som katalysator, idet MEDIA-andelen kun svarer til 24% af den samlede finansieringsmængde i de aktiviteter, projekterne har affødt;
- på visse områder gav de disponible midler ikke mulighed for, at man nåede den kritiske masse i markedsindgrebene, og generelt er programmets budget utilstrækkeligt til, at de fornødne omstruktureringer kan opnås³⁷;
- i betragtning af programmets budgetmæssige begrænsninger vil den horisontale indfaldsvinkel, som tager sigte på at dække hver enkelt fase i processen fra skabelsen til udnyttelsen, styrke spredningen af ressourcerne.

Den erfaring, der er opnået via MEDIA-programmet, bekræfter således de vigtigste elementer, som er fremkommet i diagnostikken af programindustrien. Kommissionen kan derfor identificere fire rækker af prioriterede målsætninger: uddannelse (rettet mod markedet og de nye teknologier), præ-produktion og udvikling af projekter, distribution og markedsføring samt endelig fremme af private investeringer.

ii) Handlingsplanen

Handlingsplanen³⁸ forfølger en mere begrænset målsætning: der er tale om at stimulere

ændringsforslag (jf. "Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 90/685/EF", dok. KOM(93) 462 endelig udg. af 29.10.1993), hvis virkninger er af hovedsagelig teknisk art.

Vedrørende den periode, som det foreliggende program dækker, og som udløber den 31.12.1995, konkluderede Rådet den 5. november 1993 følgende:

- Det understregede "behovet for at sikre kontinuiteten i de aktuelle aktiviteter frem til slutningen af 1995 samt respekten for programmets decentrale karakter";
- det fremhævede nødvendigheden af "at styrke samordningen og den finansielle kontrol af aktiviteterne";
- det anmodede Kommissionen om at indlede "en undersøgelse af de foranstaltninger, som var nødvendige for at kunne opstarte MEDIA-programmets 2. fase efter 1995".

³⁷ MEDIA-programmets årsbudget beløber sig aktuelt til ca. 50 mio. ECU.

³⁸ De anslåede bevillinger, som kræves for at nå målene i handlingsplanen beløber sig til 405 mio. ECU. Dette beløb er sammensat af EU-bevillinger og bevillinger fra andre kilder. EU-bevillingerne beløber sig til 228 mio. ECU.

lanceringen af en kritisk masse af radiospredningstjenester i det nye format 16:9³⁹, som kan udløse et opsving på dette marked i Europa. De økonomiske stimuleringsordninger dækker to aspekter af problemet vedrørende indførelse af nye tjenester: dels påtager handlingsplanen sig en del af meromkostningerne i tilknytning til spredningen i det nye format, dels påtager den sig en del af meromkostningerne i tilknytning til den tekniske tilpasning af programmerne med henblik på en 16:9-spredning (såvel for de eksisterende programmer som for de nye produktioner).

Denne handlingsplan har eksisteret for kort tid til, at man på dette stadium kan overveje at gennemføre en omfattende evaluering af dens effektivitet; men udover dennes orientering mod "tjenesterne" på kort sigt kan man dog notere, at den sandsynligvis vil få ikke ubetydelige virkninger for programindustrierne:

dels bidrager den til at sikre de europæiske katalogers levedygtighed på lang sigt, idet den med hensyn til produktionen af oplagsprogrammer ansporer til brug af bærere af produktionsteknikker (med hensyn til format men også billedopløsning), som er forenelige med højopløsningskravene;

dels er den via sin tætte tilknytning til et nyt marked et særdeles velegnet observationsorgan for den tekniske udvikling, som programindustrien bør tage i betragtning for at kunne imødekomme behovene for nye tjenester;

endelig stimulerer den til brug af det europæiske system for højopløsningsvideoproduktion med henblik på en bred vifte af tv- og biograffilmproduktioner.

4.4.2. De øvrige europæiske instrumenter

Blandt de europæiske støtteordninger på det audiovisuelle område bør også nævnes følgende strukturer:

EURIMAGES-fonden, som blev oprettet af Europa-Rådet⁴⁰, tager sigte på at tilskynde til europæiske koproduktioner af biograffilm og tv-fiktionsprogrammer.

EUREKA-Audiovisuel⁴¹ er en regeringsplatform, som tager sigte på at fremme tværnationale montageprojekter inden for den audiovisuelle sektor. Da EUREKA-Audiovisuel ikke råder over egne midler, er det ikke i egentlig forstand et instrument for "økonomisk stimulering", men det fremmer det tværnationale samarbejde om projekter, som har fordel af mobiliseringen af

³⁹ Det "klassiske" format for en tv-skærm defineres som et bredde/højde-forhold på 4/3. De avancerede tv-tjenester (herunder højopløsnings-tv) bevirker væsentlige forbedringer af billed- og lyd kvaliteten men giver i tillæg hertil også et nyt billedformat: 16/9, som ligger nærmere billedet på et biograflærred.

⁴⁰ EURIMAGES-fonden, som blev oprettet i april 1989, har på nuværende tidspunkt 24 medlemslande.

⁴¹ EUREKA-Audiovisuel blev oprettet ved en fælleserklæring, vedtaget i Paris på den audiovisuelle konference i oktober 1989.

nationale midler eller EU-midler til punktvisse projekter.

Det danner desuden rammen om oprettelsen af det europæiske observationsorgan for det audiovisuelle område, som primært har til opgave af lette informationsspredningen inden for denne erhvervssektor.

4.5. Økonomisk stimulering på nationalt plan

Stillet over for en biograf- og tv-industri i krise har medlemsstaterne - udover finansieringen af en offentlig radiospredningssektor via licensafgifterne - på et som oftest snarere kulturelt end økonomisk grundlag udviklet en række mekanismer for økonomiske incitamenter på såvel nationalt som regionalt plan.

Disse mekanismer, som afspejler de faktiske forhold nationalt eller regionalt, er yderst forskellige fra én medlemsstat til en anden, både hvad angår de bevilgede beløb⁴², de støttede aktiviteter⁴³, støttebestemmelserne⁴⁴, og måden, hvorpå disse mekanismer finansieres⁴⁵.

De tager hovedsageligt sigte på den produktion, som har en tilknytning til en medlemsstat, og i tilfælde af tværnationale projekter findes der komplekse bilaterale koproduktionsaftaler, som strukturerer producenternes adgang til de forskellige nationale ordninger.

Ingen af disse ordninger tager markedets tværnationale eller europæiske dimension i betragtning: de selektive ordninger bygger primært på kulturelle kriterier (herunder sproglige), og de automatiske mekanismer bygger på resultater, der udelukkende er opnået på det nationale marked.

4.6. Den internationale baggrund

Samtlige overvejelser over fremtiden for den europæiske programindustri bør også ses i sammenhæng med den internationale situation, således som denne især tegner sig efter den nylige afslutning på Uruguay-runden.

Forhandlingerne om en liberalisering af området for tjenesteydelser i forlængelse af Uruguay-runden via en ofte meget teknisk debat har haft den fordel, at de klart har ladet den audiovisuelle sektors strategiske betydning skinne igennem og i enestående grad afdækket,

⁴² Som eksempel kan nævnes, at Danmark har afsat 400 000 ECU til støtte for sine programindustrier, medens Frankrig har afsat 268 mio. ECU (dvs. mere end det samlede budget for MEDIA-programmet over 5 år).

⁴³ Hovedparten af de nationale mekanismer er helliget biograffilmproduktion, men i visse medlemsstater er aktiviteterne, som støttes, langt mere varierede (distribution, biografte, tv-programmer osv.).

⁴⁴ Hovedparten af mekanismerne er selektive; kun Frankrig råder over instrumenter for bred automatisk tildeling.

⁴⁵ Hvis man udelukker mekanismer, som bygger på skattefordele, er der 5 medlemsstater, som udelukkende finansierer deres indsats til fordel for programindustrierne over det almindelige statsbudget, medens 6 på forskellige planer praktiserer en form for tilbagekanalisering af ressourcerne til sektoren (forskellige skattelignende afgifter på biografindtægter og indtægter fra videoforretninger og radiospredningsorganer osv.).

hvad der står på spil i den fremtidige udvikling af billedindustrien i Europa.

Analysen af den endelige aftale (General Agreement on Trade and Services - GATS (Den Almindelige Overenskomst om Handel og Tjenesteydelser)) har ført til, at Kommissionen har formuleret tre vigtige overvejelser, som udstikker rammerne for enhver overvejelse over en fremtidig indsats på det audiovisuelle område:

- * det audiovisuelle område dækkes fuldt ud af GATS uden nogen form for særstatus, det være sig af kulturel eller anden art; det er som sådant underlagt bestemmelserne i artikel 19 i aftalen, som fastsætter, at: "In pursuance of the objectives of this Agreement, Members shall enter into successive rounds of negotiations, beginning not later than five years from the date of entry of the Agreement Establishing the MTO and periodically thereafter, with a view to achieving a progressively higher level of liberalization. Such negotiations shall be directed to the reduction or elimination of the adverse effects on trade in services of measures as a means of providing effective market access".
- * Da Den Europæiske Union ikke har indledt nogen form for liberaliseringsforanstaltninger på området, begrænser dennes forpligtelser sig med hensyn til GATS til at sikre gennemsigtighed og derved informering af aftalens øvrige parter om eventuelle nye foranstaltninger, som vedtages på såvel EU-plan som medlemsstatsplan; desuden er det via undtagelserne fra mestbegunstigelsesklausulen lykkedes Den Europæiske Union at sikre de forskellige aspekter i sin audiovisuelle politik, herunder bi- og multilaterale aftaler, især om koproduktion;

Det står således klart, at Den Europæiske Union og dennes medlemsstater råder over den fornødne handlefrihed til at kunne udarbejde egne foranstaltninger til fordel for programindustrien, men sandsynligvis kun i en overgangsperiode af begrænset varighed.

Det audiovisuelle område bør som andre servicesektorer tage den udfordring op, som internationaliseringen og globaliseringen er, især på baggrund af den "digitale revolution". Den europæiske programindustri bør således udvikle sin konkurrenceevne og være åben over for verdensmarkedet.

5. VALGMULIGHEDERNE FOR FREMTIDEN

Hvis man skal tage den fremtidige udfordring op, kræver det endnu engang, at alle aktører mobiliseres. I denne henseende er anvendelsen af nærhedsprincippet vigtig for at kunne definere en europæisk politik, når det drejer sig om foranstaltninger på områder, der ikke udelukkende henhører under EU's kompetenceområde. Der er tale om at afgøre, på hvilket plan - nationalt eller EU - foranstaltningerne bliver mest effektive i forhold til målene for den påtænkte indsats. Der er også tale om at sikre komplementariteten mellem de foranstaltninger, som træffes på disse forskellige planer.

Hvis fastlæggelsen af ansvarsområderne for henholdsvis Den Europæiske Union og medlemsstaterne er af afgørende betydning for fastlæggelsen af de foranstaltninger, der skal gennemføres, er Kommissionen af den opfattelse, at det i den strategiske overvejelsesfase er nødvendigt åbent at drøfte fordele og ulemper på de forskellige niveauer, hvor de mulige løsninger findes. Det er i forlængelse af et sådant samlet tiltag, at der åbner sig nye indfaldsvinkler til "valgmulighederne for fremtiden". En eventuel uddybelse heraf i en senere fase vil afhænge af de retningslinjer, som endeligt vedtages.

Denne del af grønbogen foregriber således på ingen måde undersøgelsen i medfør af nærhedsprincippet, der skal gå forud for ethvert konkret forslag, som Kommissionen foranlediges til at forelægge efter drøftelser med branchefolk og nationale myndigheder.

Kommissionen har ikke til hensigt i den foreliggende grønbog at udarbejde en fortegnelse over konkrete foranstaltninger, som kan forelægges på EU-plan. Valgmulighederne, som dette dokument fremlægger til debat, er snarere de principper, som burde være styrende for Den Europæiske Unions indsats, og de strategiske prioriteringer, der kan defineres som fælles:

- at sikre sammenbringningen af de nationale markeder og fremme udnyttelsen af programmerne på såvel det europæiske marked som verdensmarkedet
- at udbygge de europæiske forbrugeres valgfrihed,
- at udvikle en fremtidig industri,
- at sikre rentabiliteten for en underskudsgivende sektor.

Kommissionen er af den opfattelse, at overgangsperioden, som den europæiske programindustri går ind i - overgang med hensyn til teknologisk udvikling, de fremtidige rammer som følge af GATS-aftalerne og de igangværende industrielle ændringer - kræver en uopsættelig og kraftig indsats, som kan give denne industri mulighed for med tiden at drage fordel af markedskræfternes frie spil.

Det foreslås, at debatten koncentrerer sig om følgende tre indsatsområder:

- spilleregler
- økonomisk stimulering
- de nationale systemers konvergens

Disse tre indsatsområder supplerer hinanden indbyrdes og er gensidigt afhængige af hinanden. Desuden bør udviklingen og gennemførelsen af dem nøje samordnes med samtlige aktioner, som Den Europæiske Union iværksætter som led i sin audiovisuelle politik, samt med enhver anden foranstaltning, som kan få virkninger for det audiovisuelle område.

De følgende afsnit indeholder forslag til spørgsmål, som Kommissionen anser for væsentlige

for at kunne udstikke rammerne for en industripolitik. De dækker fortløbende hver af de tre grundpiller i en sådan politik på grundlag af et bevidst åbent oplæg med sigte på at indlede en bred debat.

5.1. Spilleregler

Spillereglerne bør analyseres både i lyset af det bidrag, de yder til udviklingen af markedet og til fastholdelsen af konkurrencen, og med hensyn til markedsføringen af de europæiske programmer. Desuden vil fremkomsten af nye tjenester afføde nye spørgsmål vedrørende spillereglerne.

5.1.1. Udvikling af markedet

Udviklingen af det europæiske marked for audiovisuelle programmer går dels via udvikling af infrastruktur og liberalisering af tjenester, dels via fjernelse af hindringerne for det indre marked, og endelig via anvendelse af konkurrencereglerne.

i) Infrastruktur og tjenester

Kommissionen mener, at samtlige bestræbelser, som Den Europæiske Union foranlediges til at udfolde for at fremme et fælleseuropæisk tiltag med sigte på at udvikle nye kommunikationsnet (det være sig retten til frit at præstere tjenesteydelser, den frie etableringsret, fælles tekniske specifikationer, standardisering, ensartethed i og åbning af betingede adgangssystemer eller sammenkobling af net) vil bidrage til fremkomsten af nye markeder for de europæiske programmer.

Det er reelt via disse nye net, at der kan udvikles nye former for servicetilbud så som pay-per-view, video-on-demand, uddannelses tilbud osv. Kun et europæisk tiltag med sigte på at udvikle disse net vil give mulighed for både at udnytte de brede markeder og markedsnicherne i Europa. Der er tale om en nødvendig forudsætning for at kunne udnytte vore kulturers mangfoldighed.

Tilsvarende vil liberaliseringen af telekommunikationstjenesterne og åbningen af denne sektor for den frie konkurrence bidrage effektivt til et opsving på disse markeder.

I denne forbindelse bliver spørgsmålet om varigheden af overgangen i retning mod et europæisk informationsområde vigtigt: hvis denne overgangsperiode er kort, kan vore programindustrier hurtigt drage fordel heraf i form af nye afsætningsmarkeder, nye investeringer og erfaring i nye teknologier; sideløbende vil denne industris tilpasningsbestræbelser kræve en mere målrettet og kraftigere stimulering.

Den generelle tendens inden for servicesektoren går, som hvidbogen viste det, i retning mod en liberalisering og en deregulering set i et globalt perspektiv. Denne tendens gælder også for det audiovisuelle område for så vidt angår adgangen til informations- og kommunikationsaktiviteter. I forhold til denne tendens er det ikke selvmodsigende at tage hensyn til visse betragtninger af almen interesse, som kræver en definition af reglerne om indholdet af de udsendte programmer. Det eneste spørgsmål, som fortsat består, omhandler nødvendigheden af at tilstræbe et optimalt forhold mellem disse regler og de målsætninger, de forfølger.

Sammendrag:

Unionen bør fremskynde skabelsen af det fælleseuropæiske informationsmiljø i Europa, især via udvikling af teknologisk avancerede informationsinfrastrukturer, liberalisering af tjenester, som er selvskrevne til at benytte disse infrastrukturer, standardisering og skabelse af et åbent klima på området for betinget adgang.

ii) **Det indre marked**

Tilsvarende mener Kommissionen, at oprettelsen af det indre marked på det audiovisuelle område allerede har bidraget til, at der er skabt gunstige betingelser for fremkomsten af en autentisk europæisk programindustri. Sideløbende med definitionen og gennemførelsen af en specifik industripolitik er det fortsat et grundlæggende mål, at dette indre marked fungerer efter hensigten, dvs. at man fjerner hindringerne for den frie bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital samt for den frie etableringsret.

Udarbejdelsen af nationale lovgivningsmæssige særforanstaltninger for det audiovisuelle område må derfor ikke forhindre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende.

iii) **Anvendelsen af konkurrencereglerne**

Konkurrencepolitikken spiller en vigtig rolle i den EU-strategi, som tager sigte på en varig genopretning af den audiovisuelle sektor. Sund konkurrence, som fremmer de strukturelle og teknologiske tilpasninger, vil bidrage til forbedring af de europæiske audiovisuelle virksomheders konkurrenceevne. Desuden er anvendelsen af konkurrencereglerne et effektivt instrument i virkeliggørelsen af det indre marked og et middel mod opsplitningen i nationale markeder, som den europæiske audiovisuelle industri lider under. Dette gælder også for anvendelsen af reglerne om statsstøtte: i denne forbindelse indebærer overholdelsen af princippet om ikke-forskelsbehandling, at der er nødvendigt at åbne støtteordningerne for statsborgere fra andre medlemsstater. Endelig kan en streng overholdelse af konkurrencereglerne medvirke til at sikre et klima, som er optimalt for virksomhedernes udvikling.

På det audiovisuelle område modtager Kommissionen i stigende grad henvendelser om anvendelsen af EU's konkurrenceregler, det være sig om aftaler mellem virksomheder eller om offentlig støtte.

Kommissionens erfaringer på området bevirker, at man kan fremsætte følgende iagttagelser:

- dels er der et stort antal sager, som forelægges Kommissionen, uden at der forud herfor har været forsøgt andre henvendelser til de nationale myndigheder, som har ansvaret for konkurrencespørgsmålene (eller direkte via disse), og uden at de

nationale domstole har været forelagt sagen⁴⁶; man anmoder således alt for ofte Kommissionen om at løse problemer, som ellers nemmere ville have kunnet løses på nationalt plan; andre igen tager sigte på at forbedre den klagende parts stilling i forhold til sine konkurrenter eller til sine institutionelle forhandlingspartnere;

- dels komplicerer sektorens generelle mangel på gennemsigtighed - som skyldes den meget ulige observation af sektoren både fra de nationale myndigheders side og fra de virksomheders side, som er specialiserede i de markedsundersøgelser, der indgår i dataindsamlingen på nationalt plan - i høj grad Kommissionens opgave på dette område og bidrager især til en forlængelse af tidsfristerne for procedurene;
- endelig bevirker globaliseringen af sektoren og dennes verdensomspændende karakter, at det i mangel af et samarbejde mellem Kommissionen og de ansvarlige myndigheder for konkurrenceanliggender i tredjelande bliver stadig vanskeligere at analysere strategierne bag de internationale audiovisuelle koncerners eller multimediekoncerners indtrængning på markedet.

Som svar på disse konstateringer foreslår Kommissionen, at samarbejdet fremover udbygges mellem Kommissionen og de myndigheder, som har ansvaret for konkurrencespørgsmål i medlemsstater og tredjelande, samt at markedets gennemsigtighed især forbedres. I denne henseende kan det europæiske observationsorgan for det audiovisuelle område, som blev oprettet på initiativ af Eureka-Audiovisuel, yde et nyttigt bidrag til indsamlingen og rundsendingen af de disponible informationer men også til indkredsningen af de mest påtrængende behov.

Sammendrag:

Forbedringen af gennemsigtigheden på det audiovisuelle marked går via et bedre samarbejde mellem de nationale myndigheder og de EU-myndigheder, der har ansvaret for anvendelsen af konkurrencereglerne, samt via et samarbejde mellem EU-myndighederne og de myndigheder i tredjelande, som har ansvaret for anvendelsen af konkurrencereglerne

5.1.2. Foranstaltninger til fremme af de europæiske programmer

Vi har set, at Unionen via kapitel III i direktivet "fjernsyn uden grænser" desuden har ønsket at udstyre sig med specifikke regler, der tager sigte på at fremme programindustrien. Der er på det principielle plan tale om et EU-resultat, som synes at være et godt grundlag for den tværnationale udvikling af den europæiske programindustri, og som Kommissionen på dette stadium mener bør fastholdes.

I et industripolitisk perspektiv går overvejelserne over retsforskrifterne således ikke på en anfægtelse af selve princippet men på gennemførelsesbestemmelserne og især på en forbedring af effektiviteten i kontrollen med gennemførelsen af EU-retten og på en styrkelse af

⁴⁶ Jf. Meddelelse fra Kommissionen om samarbejdet med de nationale domstole (EFT C 39 af 13.02.1993, s. 5).

effektiviteten i de lovgivningsmæssige stimuleringsordninger.

i) Forbedring af effektiviteten i kontrollen med anvendelsen af EU-retten

Troværdigheden og effektiviteten i retsforskrifterne for det audiovisuelle område, og især i sådanne stimuleringsordninger, afhænger i vidt omfang af effektiviteten i kontrollen med operatørernes overholdelse af deres forpligtelser og af de mulige sanktioner i tilfælde af, at disse ikke overholdes. Begrænsede men klart bindende foranstaltninger er mere værd end tilstræbt ambitiøse ordninger uden effektiv kontrol.

Kontrollen (og den eventuelle gennemførelse af sanktioner) henhører først og fremmest under de nationale myndigheder, og i meddelelsen⁴⁷ for nylig har Kommissionen påpeget de vigtigste mangler i de nationale rapporter og beskrevet den måde, hvorpå den har til hensigt at udøve sin egen kontrol med gennemførelsen af artikel 4 og 5. De forskellige smidighedsselementer i disse ordninger udelukker ikke, at man gradvis kan komme frem til en fælles fortolkning, eventuelt under Domstolens kontrol.

Spørgsmålet om, hvorvidt der skal gennemføres fælles regler, kontrol med operatørernes overholdelse af disse regler og effektive sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af disse regler, er afgørende for en harmonisk udvikling af radiospredningen i Europa. Forskelligartet anvendelse i medlemsstaterne kan reelt forvride konkurrencen i lyset af den frie bevægelighed for fjernsynstransmissioner, som direktivet "fjernsyn uden grænser" fastsætter.

Da der er tale om en sektor i rivende udvikling, hvor investeringerne strækker sig over flere år, og hvor markedsandelene undertiden vindes og tabes særdeles hurtigt, bør operatørerne nyde fordel af maksimal gennemsigtighed og juridisk sikkerhed. For at undgå "fait accompli"-strategier hos operatører, som satser på uklarheden i deres forpligtelser, på fraværet af sanktioner og på procedurernes varighed, er det nødvendigt at gennemføre en effektiv kontrol med EU-retten, om nødvendigt ved at styrke de eksisterende kontrol- og sanktionsmidler.

Sammendrag:

Hvordan kan man forbedre effektiviteten i kontrollen med og anvendelsen af EU-retten?

Udover de allerede nævnte usikkerhedsmomenter vedrørende effektiviteten i og de strukturelle virkninger af de lovgivningsmæssige stimuleringsordninger rejser der sig forskellige spørgsmål forud for fristen for den samlede evaluering af direktivet "fjernsyn uden grænser".

Dels er der tale om at sikre, at stimuleringsordningerne er godt tilpasset de nye former for servicetilbud, som dukker stadig hurtigere op takket være den "digitale revolution".

Dels er der tale om at overveje hensigtsmæssigheden i og mulighederne for at styrke effektiviteten i disse mekanismer samtidigt med, at man fastholder den smidighed, som kræves

⁴⁷

Jf. ovenstående fodnote nr. 28.

for at kunne tage hensyn til diversificeringen af radiospredningssektoren i bred forstand.

ii) Hvordan kan effektiviteten i stimuleringsordningerne styrkes?

Medlemsstaternes handlefrihed med hensyn til direktivets gennemførelsesbestemmelser ("passende midler") for ordningerne har medført store forskelle i det restriktions- og kontrolniveau, som radiospredningsorganerne i de forskellige medlemsstater og endog de forskellige former for radiospredningsorganer i én og samme medlemsstat er underlagt⁴⁸.

I lyset af disse lovgivningsmæssige incitamenters økonomiske virkninger for radiospredningsorganernes aktivitet kan man frygte, at alt for store forskelle i ordningerne vil medføre en fordrejning af konkurrencevilkårene med hensyn til den frie bevægelighed for radiospredningsorganernes tjenesteydelser.

*** Hensyntagen til radiospredningens mangfoldighed**

Det, som af nogle stemples som den største svaghed i direktivets⁴⁹ mekanismer, skyldes imidlertid i vidt omfang de smidighedskrav, som er forbundet med den mangfoldighed, der kendetegner den europæiske audiovisuelle sektor. De økonomiske stramninger, som tynger radiospredningstjenesterne, er reelt lige så differentierede som tjenesterne selv:

- generelle eller tematiske tjenester
- kodede eller ukodede tjenester
- tjenester, der finansieres via licensafgifter, reklamer, abonnementer, betaling efter forbrug eller et system bestående af en blanding heraf
- tjenester, som længe har været etableret, eller som er nyankomne på markedet
- tjenester, som er rettet mod nationale eller tværnationale seergrupper
- tjenester, hvis udsendelser er på flertallets sprog eller på et minoritetssprog.

Disse væsentlige forskelle har enorme følgevirkninger for operatørernes strategier, herunder indkøbspolitikken for rettigheder eller produktioner, og fortjener af den grund at blive taget i betragtning.

Det skal i denne forbindelse understreges, at direktivets⁵⁰ definition af "radiospredning" dækker

⁴⁸ Vi tager her kun hensyn til de forpligtelser, som på nationalt plan er en omskrivning af målene i direktivets artikel 4 og 5 med undtagelse af alle de supplerende foranstaltninger, som medlemsstaterne ensidigt kan vedtage (især af sprogpoltiske grunde) for radiospredningsorganer, som henhører under deres kompetence.

⁴⁹ Der er primært tale om ordlyden i artikel 4 og 5: "når det er muligt", "med passende midler" og "trinvis".

⁵⁰ Artikel 1 i direktivet definerer tv-radiospredning som "førstegangsudsendelse over tråd eller trådløst, også via satellit i kodet eller ukodet form af fjernsynsprogrammer, der er bestemt for offentligheden. Udtrykket omfatter udveksling af programmer mellem virksomheder med henblik på deres videreudsendelse til offentligheden. Derimod er kommunikationstjenester, der formidler informationer eller andre meddelelser på individuel basis, såsom telefaxtjenester, elektroniske databanker og andre lignende tjenesteydelser, ikke omfattet".

tjenester så som Pay-per-View⁵¹ eller video-on-demand lignende tjenester men ikke telekommunikationstjenester så som video-on-demand⁵².

Enhver styrkelse af mekanismernes effektivitet bør således tage hensyn til disse faktiske forhold samt til diversificeringstendensen inden for sektoren. Det er principielt ikke uforeneligt at diversificere radiospredningstjenesterne og samtidigt indføre lovgivningsmæssige incitamenter til fordel for den europæiske programindustri. Tværtimod er de tilpassede mekanismer i stand til at fremme denne mangfoldighed (som den europæiske offentlighed kræver) samtidigt med, at man sikrer de europæiske programmer en tilfredsstillende plads.

Desuden forekommer mangfoldigheden i de nationale forhold undertiden at være en hindring for, at der kan vedtages præcise definitioner på EU-plan (for eksempel definitionen af "en producent, der er uafhængig af tv-radiospredningsorganer", som - hvis den skal gøre det muligt at gennemføre strukturerende mekanismer - begrænses af de betydelige forskelle i organiseringen af tv-produktionssektoren i medlemsstaterne). Af hensyn til den juridiske sikkerhed og af hensyn til ligevægten er det imidlertid ønskeligt, at der tilstræbes mindstedefinitioner, der kan tjene som EU-fundament, uden derved at udelukke mere præcise definitioner på nationalt plan med henblik på tilpasning af de strukturelle målsætninger til de nationale forhold.

*** Klarlægning af forpligtelserne**

I betragtning af det foregående rejser der sig spørgsmålet om, hvorvidt det er nyttigt at overveje en klarlægning af forpligtelserne ud fra målene om industriel omstrukturering. Der er ikke længere blot tale om at skabe gunstige rammer om udøvelsen af visse aktiviteter på tværs af grænserne men om at udvikle mere målrettede stimulerende foranstaltninger.

Hovedlinjerne i overvejelserne bør især være følgende:

- at fremme de audiovisuelle programmers bevægelighed på tværs af de nationale grænser (især for lagerprogrammer, som kan danne grundlag for kataloger, der kan udnyttes på en mangfoldighed af bærere og markeder i lange tidsperioder);
- at stimulere investeringer i produktion af nye programmer samt indkøb af rettigheder til nye programmer, især programmer, som stammer fra producenter, der er uafhængige af tv-radiospredningsorganerne.

⁵¹ PPV-tjenesterne hører under radiospredningsområdet, da spredningen udløses af tjenesten med sigte på offentligheden (også selv om offentligheden er begrænset til de seere, der råder over det relevante modtageudstyr), medens seerens valg teknisk set begrænses til at afgøre, hvilken andel af de udsendte udsendelser, der skal afkodes og således effektivt ses. Der er tale om en "point to multipoint" - kommunikation, dvs. fra et (distributions-) punkt i retning mod mange (modtage-) punkter.

⁵² VOD-tjenesterne hører som alle andre "reelt interaktive" tjenester under telekommunikationsområdet, idet udsendelsen af programmet udløses af seeren på dennes individuelle opkald. Der er tale om en "point to point" -kommunikation, dvs. fra et (sende-) punkt til ét enkelt (modtage-) punkt. Direktivets definition dækker tilsyneladende ikke servicetilbud så som VOD, idet det ser ud til, at direktivet udelukker tjenester, som fungerer på individuelt opkald.

Sammendrag:

Hvorledes kan man tage hensyn til mangfoldigheden i de forskellige former for tjenester?

Hvorledes kan man stimulere programmernes bevægelighed internt i Europa?

Skal man vedtage mere præcise fælles definitioner?

Skal man fremme investeringer i produktion af programmer eller i køb af rettigheder fremfor mekanismer, som bygger på sendetiden?

iii) **Mediekronologi**

Mediekronologien (eller systemet af "windows") er uafhængig af enhver henvisning til lovgivningen og et naturligt resultat af viljen til at optimere indtægterne fra de forskellige former for udnyttelse af en spillefilm (eller tv-film).

Alt efter programmets art og den seergruppe, det henvender sig til, kan beslutningen om tidspunktet for overgangen til et nyt marked (fra biograf til video, fra video til betalingsfjernsyn, fra betalingsfjernsyn til ukodet fjernsyn...) være forskellig, selv om den altid er rettet mod en optimering af indtægterne. Desuden vil indførelsen af PPV og VOD og den hurtige spredning af nye bærere (videoplader, CD-I, CD-ROM) medføre, at der opstår nye faser i denne mediekronologi, hvorved rettighedsindehavernes udnyttelsesvalg kompliceres. Rettighedsindehaverne er som en logisk følge heraf et vigtigt element for rentabiliseringen af programmerne.

Der er sideløbende med dette logiske ønske om en optimering af indtægterne fra hver enkelt produktion også andre betragtninger, som kan føre til en relativisering af denne frihed:

dels betydningen af biografudnyttelsen, da resultaterne heraf ofte i vidt omfang er afgørende for successen på andre markeder, og betydningen af en politik for fremme af biografgængernes antal ("en film bør ses i biografen"), som medfører, at der er tendens til at beskytte denne prioriterede form for udnyttelse af spillefilm;

dels fører den voksende betydning, som radiospredningsorganernes investeringer i spillefilmsproduktioner har, til, at nogle frygter, at der vil udvikle sig en system for "skjult tv-produktion", hvor biografudnyttelsen bliver et rent vedhæng; endelig er der andre udnyttelsesformer (så som videosektoren), som føler sig truet af de nye midler for spredning af audiovisuelle programmer, og som har tendens til at kræve en særlig beskyttelse.

Desuden bør der i mediekronologien tages hensyn til de forskellige interesser, der findes, ved at tage den fremtidige udvikling i betragtning. Spørgsmålet står således fortsat åbent både hvad angår hensigtsmæssigheden i en EU-lovgivning for mediekronologien og hvad angår de eventuelle bestemmelser i en sådan.

Sammendrag:

I betragtning af, at det er nødvendigt at optimere indtægterne fra udnyttelsen og tilskynde til fremkomsten af nye bærere og nye tjenester, skal man da fastholde er EU-system for mediekronologi?

Skal man ændre det eksisterende system, især udvide dette til også at omfatte andre udnyttelsesmetoder end radiospredning?

5.1.3. Skal de nye former for servicetilbud omfattes?

Den digitale revolution vil medføre, at der fremkommer nye former for audiovisuelle servicetilbud på begge sider af grænsen mellem:

- radiospredning: kommunikation fra ét udsendelsespunkt i retning mod en mangfoldighed af modtagepunkter;
- og telekommunikation: kommunikation fra et udsendelsespunkt i retning mod ét modtagepunkt.

Udover de logiske følger af liberaliseringen af tjenesterne (deregulering på området for private operatørs adgang til disse aktiviteter), som er ved at udvikle sig inden for disse to sektorer, er de eksisterende regler men også den fremherskende filosofi bag disse to kommunikationsområder særdeles forskellige: radiospredning har traditionelt været underlagt talrige regler om indholdet; til gengæld findes der meget få regler for telekommunikation.

Denne dualitet i de juridiske ordninger kan føre til forskelsbehandling af tjenester, der er mere eller mindre ens i deres målsætning, selv om de benytter forskellige spredningsteknikker: for eksempel vil en video-on-demand lignende tjeneste, som råder over et stort antal udsendelseskanaler, være underlagt ordningen for radiospredning, medens en egentlig video-on-demand tjeneste vil være underlagt ordningen for telekommunikationsområdet.

En sådan situation vil kunne føre til en forvriddning af konkurrencevilkårene mellem forskellige former for audiovisuelle tjenester: klassisk radiospredning, betalingsfjernsyn, PPV, VOD-lignende tjenester, VOD osv.

I betragtning af, at de nye bærere af spredningen af de audiovisuelle programmer gradvis vil opsuge omfattende indtægter, foreslås det af nogle, at de deltager som klassiske radiospredningstjenester i indsatsen for at fremme de europæiske programmer.

Dette spørgsmål skal løses under hensyntagen til målene om hurtig udvikling af et fælleseuropæisk informationsområde. Spørgsmålet om dækning af disse nye tjenester er således tæt forbundet med spørgsmålene om hensigtsmæssigheden: nødvendigheden af en optimal udvikling af disse nye tjenester må ikke tabes af syne samtidigt med, at man sikrer den europæiske programindustri en retfærdig andel af det øgede europæiske marked, som bliver resultatet heraf.

Der bør ligeledes tage hensyn til overvejelserne over den samlede effektivitet i stimuleringsordningerne for de europæiske programmer samt til de tekniske hindringer: der vil

teoretisk set kunne anvendes en stimuleringsordning på PPV og de VOD-lignende tjenester på grundlag af sendetiden (adskilt fra den effektive forbrugstid), men VOD kræver en anden indfaldsvinkel⁵³. Nogle er fortalere for regler, som omhandler katalogernes indhold, medens andre går ind for regler for investering i produktion eller indkøb af europæiske programmer.

Sammendrag:

Hvordan kan man optimere forholdet mellem udvikling af nye former for servicetilbud og udvikling af den europæiske programindustri?

Er det formålstjenligt at udarbejde særregler for de nye former for spredning af audiovisuelle programmer (især dem, der fungerer på individuelt opkald i modsætning til radiospredningstjenesterne i egentlig forstand - "point to multipoint")? Hvilke bestemmelser vil være egne-
de hertil?

5.2. Økonomisk stimulering på EU-plan

5.2.1. En horisontal indfaldsvinkel til sektoren eller sektorspecifikke prioriteringer?

I lyset af udviklingen af det europæiske marked for biograffilm og tv-programmer rejser der sig spørgsmålet om, hvorvidt den økonomiske stimulering bør omhandle hver enkelt fase i den "audiovisuelle kæde" (lige fra manuskriptet til alle former for udnyttelse af de audiovisuelle programmer), eller om indsatsen tværtimod bør rettes mod prioriterede sektorer.

i) Horisontal indfaldsvinkel

"Krisen" på området i Europa berører samtlige led i den "audiovisuelle kæde", hvilket kan berettige til, at der gennemføres stimuleringsordninger for hver enkelt led i produktionsprocessen og programudnyttelsesfasen.

MEDIA-programmet har via en sektorspecifik indfaldsvinkel forsøgt at identificere de vigtigste mangler i hele denne proces (ud fra et sektorspecifikt hensyn til områder såsom animation eller spørgsmål såsom brugen af de nye teknologier i programproduktionen) og forsøgt at definere de stimuleringsmekanismer, som kan afhjælpe disse.

ii) Prioriterede sektorer

Et andet og mere makroøkonomisk tiltag består i at identificere de prioriterede led i den "audiovisuelle kæde" og koncentrere hovedparten af de disponible ressourcer om disse for at opnå en "løftestangs-" effekt i hele kæden.

Af meningene, som Kommissionen har indsamlet i løbet af forhåndshøringsfasen, fremgår det,

⁵³ For PPV-tjenesternes vedkommende dækker sendetiden og dennes indhold samtlige transmitterede udsendelser, uafhængigt af det individuelle forbrug. For VOD's vedkommende bestemmes sendetiden og dennes indhold derimod af det individuelle forbrug og er således ikke kendt før bagefter.

at der er 4 sektorer, som vil kunne betragtes som prioriterede i forbindelse med en styrkelse af de europæiske programindustrier:

- gennemførelsen af programmer, der er tilpasset det europæiske markeds krav, forudsætter en betydelig investering i udvikling af projekter;
- den optimale udnyttelse af programmerne på det europæiske marked (på alle tænkelige bærere og spredningsmidler) forudsætter udover en betydelig indsats på markedsføringsområdet, at der etableres fælleseuropæiske distributionsnet, som med tiden vil kunne investere i produktionen og udarbejde kataloger med copyright;
- forbedringen af programmernes bevægelighed internt i Europa samt hensynet til den specifikke karakter, lande med begrænset sprogområde har, forudsætter en betydelig indsats for at udvikle synkronisering og undertekstning med vægt på kvaliteten;
- udviklingen af en europæisk programindustri forudsætter, at der tilvejebringes finansielle midler ikke blot fra selve industrien men også fra private investorer, som er aktive inden for andre erhvervssektorer; disse finansielle midler kan man til dels tiltrække sig via finansieringsteknikerordninger;
- den tværnationale løsningsmodel for produktionen og distributionen på det audiovisuelle område og for diversificeringen af distributionsnettene kræver en samlet indsats på uddannelsesområdet med sigte på en markedsorienteret uddannelse, der samtidigt er rettet mod de nye informationsteknologier.

Disse fire prioriterede modeller udelukker ikke foranstaltninger på andre områder, men der bør foretages en analyse med sigte på en aktion med stordriftsfordele på disse områder for at fremme udviklingen af en europæisk programindustri.

Sammendrag:

Skal man forfølge en horisontal metode for økonomisk stimulering, som dækker hver enkelt fase i skabelses/produktions/distributions/udnyttelsesprocessen? Eller skal de finansielle midler koncentreres om visse prioriterede sektorer for at opnå en løftestangseffekt i hele denne proces? I bekræftende fald, hvilke?

Især:

Hvordan kan man sikre, at der udarbejdes bedre projekter i et europæisk perspektiv?

Hvordan kan man tilskynde til fælleseuropæisk distribution af programmer og til sammenføring af de nationale markeder?

Hvordan kan man fremme synkronisering og undertekstning af god kvalitet?

Hvordan kan investeringerne fremmes?

Hvordan kan man udforme en uddannelse, der er orienteret mod markedet og mod de nye teknologier?

5.2.2. Prioritering af virksomheder eller prioritering af projekter?

Programindustrien er en prototypeindustri, som desuden er kendetegnet ved det forhold, at forbrugeren generelt "betaler" for et produkt, som han endnu ikke kender (for eksempel, når han køber en biografbillet). Den bygger således fundamentalt set på talent, og hver prototype forudsætter en betydelig risikotagning.

Når man tager disse faktiske forhold på det audiovisuelle område i betragtning, kan det en smule firkantet føre til to særskilte metoder for økonomisk stimulering:

Den første metode består i at støtte et maksimalt antal projekter for derved at give et maksimalt antal talenter deres chance, hvorved programmernes mangfoldighed øges. Efter denne metode tager den økonomiske stimulering sigte på at minimere produktionsrisici uden at der i særlig grad tages hensyn til betingelserne for udnyttelsen af de således producerede programmer. Denne metode kan i yderste konsekvens få utilsigtede virkninger: programmerne kan være produceret uden hensyntagen til markedet og forbrugerne; der produceres således hvert år i Europa programmer, som i bedste fald kun vises på festivaler, og som aldrig inddrages i nogen anden form for udnyttelse.

Den anden metode består i at prioritere aktioner, som kan føre til en styrkelse af virksomheder, der bærer en række projekter frem, hvorved de får mulighed for at fordele de risici, der er uløseligt forbundet med den audiovisuelle produktion, under forudsætning af, at udarbejdelsen af projekterne foregår i tæt tilknytning til markedet. Efter denne metode er det vigtigste problem ikke den støttede aktivitet (for eksempel produktionen) men betingelserne for denne aktivitet: udarbejdelsen af katalogerne og den optimale udnyttelse af disse kataloger samt de sunde forhold i og styrkelsen af de involverede virksomheder. I yderste konsekvens kan denne metode føre til utilsigtede bivirkninger: forskelsbehandling af virksomheder på grundlag af deres samlede aktivitet kan føre til konkurrenceforvridning mellem de forskellige operatører.

Projekt for projekt-metoden (i produktionen eller i distributionen) fremmer de forskellige aktiviteter, som den tager sigte på at fremme men uden at få varige virkninger for de virksomhedsstrukturer, der får fordel heraf.

Til gengæld bevirker en hensyntagen til for eksempel virksomhedernes samlede aktivitet, til deres resultater på det europæiske marked eller til tilskyndelsen til omgrupperinger af virksomheder, at der kan sættes gang i en konsekvent vækst, som gradvis øger virksomhedernes muligheder, det være sig på området for kataloger, risikofordeling eller uddannelseskapacitet.

Sammendrag:

Skal man forfølge en projekt for projekt-metode (for skabelse, produktion eller udnyttelse) for tildeling af økonomiske incitament?

eller

Skal der iværksættes en prioritering af virksomheder under hensyntagen til deres aktiviteter som helhed?

5.2.3. Hvilket omfang geografisk, tidsmæssigt og finansielt?

Fastlæggelsen af økonomiske stimuleringsordninger, som tager sigte på strukturelle virkninger for hele det europæiske marked, bør støtte sig til tilpassede kriterier for markedernes størrelse, tidsfaktoren og finansieringsomfanget.

i) Markedernes størrelse

For at nå et omstrukturingsmål for en europæisk programindustri bør de mekanismer, der iværksættes, tage hensyn til en egentlig europæisk dimension: Begrænsede "lokale" ambitioner (som for eksempel begrænser sig til projekter, der inddrager virksomheder eller markeder i tre medlemsstater, hvoraf de to tilhører samme sprogområde) tilskynder ganske vist til tværnationale aktiviteter men uden at føre til en egentlig europæisk "markedserfaring" eller til større ændringer i de støttede projekters økonomi.

ii) Tidsfaktoren

Tidsfaktoren er desuden et grundlæggende element i enhver industripolitik:

dels bør mekanismernes levetid afspejle begrænsningerne i "overgangsfasen", idet omstrukturingsmålet bør være nået, når denne afsluttes; dels bør fastsættelsen af tidspunktet for tilbagebetalingen afspejle omfanget af de risici, virksomhederne har taget som reaktion på den finansielle opmuntring, da der er tale om ordninger for økonomiske incitamenter, der som oftest omfatter bestemmelser om tilbagebetaling af de modtagne beløb, når break even-punktet er nået.

iii) Finansieringsomfanget

Desuden er de strukturerende virkninger af en politik for økonomisk stimulering tæt forbundet med begrebet "en kritisk masse", både hvad angår det samlede finansielle omfang og hvad angår enhedsbeløbet for de summer, der tildeles i kraft af de indførte ordninger:

hvis beløbene er for små, forbruges de af sektoren til at kompensere for dennes passivitet uden dybgående ændringer af strukturerne;

hvis beløbene er for store, fjerner de den økonomiske risiko og får utilsigtede virkninger for markedsmekanismen.

På samme måde er den form for ordninger, som man normalt kan påregne, ofte nøje knyttet til de disponible finansieringsmidler:

de begrænsede beløb tvinger normalt til brug af en selektiv metode, medens de større beløb tillader mere automatiske ordninger, som bygger på indikatorer med direkte tilknytning til markedet.

Sammendrag:

Mekanismerne, der skal gennemføres for at opnå en strukturel effekt på EU-plan, bør støtte sig til en egentlig europæisk dimension samt råde over tilstrækkelige ressourcer i størrelsesordenen den kritiske masse, som kræves for at nå målene inden for en rimelig tidsfrist.

5.2.4. Det europæiske marked og den kulturelle mangfoldighed

I betragtning af det audiovisuelle områdes kulturelle betydning mener Kommissionen, at det er nødvendigt at påse, at en industripolitik for denne sektor ikke udmønter sig i en udvikling "i flere hastigheder", som vil tilsidesætte de medlemsstater (eller visse af deres regioner), der har en mindre audiovisuel kapacitet eller et begrænset sprogområde⁵⁴. Det er vigtigt, at alle regioner i Unionen kan deltage i udviklingen af den audiovisuelle industri.

Hvad angår programindustrierne skal det bemærkes, at oprettelsen af et egentligt europæisk marked med tiden bliver det vigtigste svar på disse forskellige strukturelle handicap:

Via udviklingen af det europæiske marked vil det nationale markedes størrelse ikke længere være en væsentlig begrænsning for de programskabere, som - uanset hvilket land, de kommer fra - kan tage de europæiske seere med storm.

Desuden vil successen og rentabiliteten på det europæiske marked åbne dørene for nye ikke-europæiske markeder, hvor producenterne fra lande af forskellig størrelse og med forskellige sprog kan finde naturlige afsætningsmarkeder (for eksempel bliver sprogområder som det portugisiske eller spanske, der er begrænsede i Europa, langt større, når man tager verdensmarkedet i betragtning).

I lyset heraf bliver nødvendigheden af at udvikle synkroniseringen og undertekstningen såvel kvantitativt som kvalitativt⁵⁵ i ønsket om at øge programmernes EU-interne bevægelighed et prioriteret mål.

Det ser dog ud til, at der i det europæiske markedes "mellemliggende udviklingsfase" kan overvejes tilpasningsordninger.

Disse ordninger kan under forbehold af deres forenelighed med EU-retten enten antage form af en "positiv forskelsbehandling" i forbindelse med foranstaltninger, som samtlige virksomheder i Unionen nyder godt af, eller ske i form af særforanstaltninger.

⁵⁴ Disse betragtninger antager en særlig påtrængende karakter i lyset af de nye landes tiltrædelse af Den Europæiske Union, lande, som har et begrænset sprogområde eller en begrænset produktionskapacitet.

⁵⁵ Se under punkt 3.3.1. ovenfor "overvindelse af sprogbarrierer" s. 21.

Sammendrag:

Hvorledes kan Unionen tage hensyn til den specifikke karakter, som lande med begrænset sprogområde eller begrænset produktionskapacitet har?

Og er det især nødvendigt, at denne specifikke karakter tages i betragtning i forbindelse med gennemførelse af generelle ordninger?

Skal der udarbejdes særordninger? Og i bekræftende fald, hvilke?

5.2.5. Deltagelse i udvikling af nye markeder

For en industri, som tilstræber at blive konkurrencedygtig på verdensmarkedet, er tilstedeværelsen på et maksimalt antal nationale markeder et lige så vigtigt mål som at udnytte alle distributionsbærere. Inden for programindustrien forstærkes dette krav af det forhold, at udbuddet af audiovisuelle programmer gradvis strukturerer de europæiske forbrugeres smag.

Udover fællesmarkedet, inden for hvilket man ikke kan tale om eksport, findes der visse udenlandske markeder, som er betalingsdygtige men vanskelige at trænge ind på (for eksempel markedet i De Forenede Stater), andre står midt i en opbygnings- eller endog genopbygningsfase. Men uanset disse marketers modenhedsgrad vil alle de bånd, som det lykkes de europæiske virksomheder at knytte med sigte på at udvide deres programmers adgang til disse nye markeder, vise sig at være et aktiv for den europæiske industri på mellemlang og lang sigt.

I betragtning af de dybe historiske og kulturelle bånd, som knytter os til landene i Central- og Østeuropa, og i betragtning af de filmtraditioner og audiovisuelle traditioner, som overlever i disse lande, og endelig i udsigten til en gradvis økonomisk integration af regionerne⁵⁶ bør overvejelserne på EU-plan først og fremmest omhandle markederne i landene i Central- og Østeuropa.

i) Genopbygnings- og udviklingsbistand

Den grundlæggende logik, som er fremherskende i Den Europæiske Unions økonomiske forbindelser med disse lande, er genopbygnings- og udviklingsbistand. Denne bistand er nødvendig, og det kan tænkes, at denne udvides til den audiovisuelle sektor i forbindelse med programmer så som PHARE og TACIS, for så vidt foranstaltningerne indgår i de prioriteringer, som beslutes i fællesskab med modtagerlandene.

Programskaberne og virksomhederne i Den Europæiske Union og de central- og østeuropæiske landes programskabere og virksomheder har en fælles interesse i, at der udvikles et audiovisuelt marked i landene i det tidligere Østeuropa, og Unionens indsats kan fremskynde

⁵⁶ Jf. de aktuelle juridiske rammer, som "de europæiske aftaler" med Polen, Ungarn, Rumænien, Tjekkiet og Slovakiet er. Det er muligt at indføre støtteforanstaltninger i forbindelse med "aftalerne om regional økonomisk integration", for så vidt disse ikke udlægges som eksportstøtte.

denne udvikling.

ii) Åbning af EU's økonomiske stimuleringsordninger

I denne forbindelse består den første form for mulige særforanstaltninger i at gøre Unionens mekanismer for økonomisk stimulering åbne for deltagelse af virksomheder i disse lande. Men denne fremgangsmåde støder (udover de velkendte problemer i tilknytning til disse landes mangler i de lovgivningsmæssige rammer, som står midt i en rivende udvikling, især på området for ophavsret) på to vigtige problemer:

dels betyder de audiovisuelle industriers og distributionsnettenes forskellige udviklingstrin fra et sted i Europa til et andet, at ordninger, som er tilpasset situationen i Unionen, ikke nødvendigvis er relevante for landene i Central- og Østeuropa;

dels er der risiko for, at åbningen - i betragtning af det svage finansieringsbidrag, som disse lande vil kunne bibringe de ordninger, de deltager i, sammenlignet med antallet af virksomheder, som i disse lande er i stand til at forelægge støtteberettigede projekter - vil udmønte sig i en overførsel af finansielle midler, som vil true selve disse ordningers effektivitet inden for Unionen.

iii) Et nyt partnerskab

Det er således nødvendigt at tage andre former for foranstaltninger i betragtning. Derfor foreslår Kommissionen, at man overvejer hensigtsmæssigheden i og mulighederne for at stimulere visse EU-virksomheders aktiviteter i disse lande.

Andre industrier - især den nordamerikanske industri - har gennemført en strategi for "områdebemægtigelse" både på det infrastrukturelle område (biograf-, kabel-, telekommunikationsnet osv.) og på området for udbud af programmer til symbolske priser.

Den Europæiske Unions stimulering af ligeværdige partnerskaber mellem virksomhederne i de to dele af Europa ville ikke alene medvirke til at puste nyt liv i vore industrier, især programindustrierne, men også til påny at knytte grundlæggende kulturelle bånd.

Sammendrag:

I lyset af udviklingen af det audiovisuelle marked i landene i Central- og Østeuropa:

Skal man da begrænse Den Europæiske Unions indsats til instrumenter for udviklings- og genopbygningsstøtte, som dækker samtlige industri-sektorer (og således potentielt det audiovisuelle område)?

eller

Skal man gøre EU's økonomiske stimuleringsordninger åbne for deltagelse af disse landes branchefolk?

eller

Skal man udvikle specifikke instrumenter, som især tager sigte på at fremme visse af EU-virksomhedernes initiativer i forhold til disse lande inden for rammerne af en partnerskabsordning?

5.3. Hen imod konvergens for de nationale støtteordninger?

Medlemsstaternes indsats er i mange henseender afgørende for udviklingen af den audiovisuelle sektors strukturer. Den er også vigtig på området for økonomisk stimulering, hvor de nationale støtteordninger taget under ét kan blive en magtfuld løftestang i forhold til styrkelsen af programindustrien.

Disse nationale politikker tager primært sigte på nationale målsætninger:

- kulturelle mål: fastholdelse af mangfoldigheden i programlægningen og programkvaliteten, sprogpolitik, støtte til udarbejdelse af programmer, fremme af national og lokal identitet;
- industrimål: udvikling af den nationale programindustri, udvikling af tjenester og af nye markeder, indførelse af nye teknologier osv.

Men målsætningen om en styrkelse af den europæiske programindustri er på ingen måde i modstrid med disse mål; den er tilsyneladende endog en betingelse for levedygtigheden fremover for medlemsstaternes kultur- og industripolitikker.

De nationale politikker kan, når blot de i deres nationale industrier tager hensyn til de europæiske bestræbelser, i vidt omfang bidrage til at styrke effektiviteten i de foranstaltninger, som træffes på EU-plan. Derimod vil den audiovisuelle sektors alt for store centrering om de rent nationale strukturer og markeder i alvorlig grad true en europæisk strategis og så meget des mere en verdensorienteret strategis chancer for succes.

Derfor forekommer det formålstjenligt at gøre sig nogle fælles overvejelser over helhedsstrategien i ønsket om at optimere disse systemers økonomiske virkninger.

5.3.1. En ramme om udvekslinger og overvejelser

Uden at der er tale om at betvivle den uafhængighed, medlemsstaterne har på dette område, bør den fælles indsats, som samtlige aktører i Unionen bør gøre i ønsket om at udvikle den europæiske programindustri, omhandle det bidrag, som medlemsstaterne via deres forskellige kompetenceniveauer vil kunne bibringe opfyldelsen af de i fællesskab definerede målsætninger.

Kommissionen vil gerne sætte aktivt gang i disse overvejelser i samarbejde med de forskellige kompetente myndigheder i medlemsstaterne. Der er tale om at etablere en ramme, som kan sikre udvekslinger om emner af fælles interesse, erfaringsudvekslinger, analysen af effektiviteten og begrænsningerne i de nuværende nationale systemer, og endelig for at kunne undersøge udsigterne til og fordelene ved en konvergens om fælles mål.

Kommissionen vil senere i forlængelse af en trinvis løsningsmodel kunne formalisere disse udvekslinger eller konklusionerne på disse, især ved at indlede institutionelle procedurer med sigte på at vedtage henstillinger eller andre fælles foranstaltninger.

5.3.2. Hvilke emner skal prioriteres i udvekslingerne og overvejelserne?

Vi har set, at EU's retsfor skrifter allerede udstikker de fælles regler på området for fremme af distribution og produktion af europæiske programmer. Desuden har EU på området for national økonomisk støtte altid stillet sig imødekommende over for dette, fordi bestemmelserne for bevilling af den pågældende støtte ikke er i modstrid med den fælleseuropæiske interesse, og især ikke med bestemmelserne i traktaten om den frie bevægelighed for personer og tjenesteydelser og om etableringsretten⁵⁷.

Udover denne juridiske indfaldsvinkel kan man i udsigterne til en optimering af de nationale støtteordningers samlede effektivitet gøre sig nogle overvejelser over to supplerende hovedlinjer: kan man definere fælles prioriteringer på området for støtte til programindustrien? Kan man udvikle en fælles strategi på området for finansiering af denne støtte?

i) Konvergens i de nationale støtteordningers prioriteringer

De forskellige nationale systemer bidrager i varierende grad til styrkelsen af programindustrien. Udvekslinger af erfaringer og analyseresultater mellem medlemsstaterne om, hvorledes disse systemer fungerer, og om de prioriteringer, som ligger til grund for disse, kan blive til en gensidig berigelse, som kan udmunde i en mærkbar forbedring af disses effektivitet:

I lyset heraf kan der foreslås flere emner, som kunne overvejes.

En national programindustri magt afhænger af dens kapacitet til at udarbejde omfattende programkataloger, der kan udnyttes på en lang række forskellige markeder (bærere såvel som landområder).

Stillet over for dette krav er det klart, at hovedproblemet ikke så meget er produktionen som sådan (især kvantitativt set), men snarere betingelserne for denne produktion og for udnyttelsen

⁵⁷ Der skal mindes om, at Traktaten om Den Europæiske Union har indført en ny bestemmelse, som bekræfter denne holdning, nemlig artikel 92, stk. 3, litra d), der blandt de former for støtte, som kan fritages, medregner "støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Fællesskabet i et omfang, der strider mod de fælles interesser".

af denne⁵⁸.

På dette område foreslår Kommissionen, at man overvejer, på hvilken måde de nationale støtteordninger kan tage hensyn til markedsorienteringen allerede i den fase, hvor de kreative projekter udarbejdes, samt til nødvendigheden af at fremme udarbejdelse, omgruppering og maksimal udnyttelse af programkataloger.

Kommissionen foreslår med henblik herpå, at der tages fat på spørgsmålene vedrørende udformningen af uddannelsen for sektorens branchefolk, som skal være orienteret mod markedet og mod udbredelsen af nye informations- og kommunikationsteknologier.

Udover disse overvejelser over retningslinjerne for de nationale støtteordninger kunne en udveksling af synspunkter også vise sig nyttigt på området for bevillingsbestemmelserne for økonomisk støtte. Medlemsstaterne benytter reelt en lang række forskellige metoder (forskud på indtægter, selektiv støtte, automatisk støtte osv.), hvis effektivitet det ville være interessant at sammenligne.

Desuden forudsætter en hensyntagen til markedets europæiske tilsnit, at man gør sig nogle overvejelser med hensyn til en lempelse af de kriterier, der er bestemmende for adgangen til den nationale støtte: kan en biografilm eller et tv-programs succes uden for sit oprindelige område for eksempel også vise sig vigtig for at fremme de nationale operatørers tværnationale ambitioner?

Der er også andre betragtninger, som taler for en vis grad af konvergens mellem de nationale mekanismer: koproduktions- eller kodistributionsaktiviteter på tværnationalt plan vil blive så meget des nemmere, hvis de nationale støtteordninger bliver mere ensartede. For eksempel skyldes kompleksiteten i koproduktionsaftalerne primært den store mangfoldighed i de nationale støtteordninger.

De forskellige emner, som her er foreslået, må ikke opfattes som en begrænsning. Da målet er at udlede spørgsmål af fælles interesse, er det klart, at det er op til medlemsstaterne at præcisere de områder, hvor de mener, de fælles overvejelser vil kunne berige deres egen erfaring.

ii) Konvergens i finansieringen af de nationale støtteordninger

Begrebet "en kritisk masse" hvad angår finansieringen af en industrilignende politik udelukker ikke på forhånd en undersøgelse af subsidiaritetsspørgsmålene, og ej heller det, der vedrører indtægternes oprindelse, eller det, der omhandler gennemførelsen og forvaltningen af distributionsmekanismerne. Med andre ord bør fastsættelsen af denne kritiske masse på én og samme tid tage hensyn til de mekanismer, der skal gennemføres på EU-plan, og til dem, der på nationalt plan forfølger tilsvarende eller nøje komplementære målsætninger. Det samlede beløb bør fastsættes under hensyntagen til de ressourcer, der kommer fra EU-budgettet, men også til de nationale finansielle midler, som vil kunne opføres på de nationale budgetter til imødekommelse af målene om industriel omstrukturering.

⁵⁸

Det strategiske spørgsmål vedrørende katalogerne gælder ligeledes for de eksisterende programmer. Det er især nødvendigt at tilskynde til udarbejdelse af fortegnelser herover med henblik på en udnyttelse på et maksimalt antal markeder.

Overgangen fra en mikroøkonomisk indsats til en makroøkonomisk indsats forudsætter et kvalitativt "spring" i definitionen af de økonomiske stimuleringsordninger men også et kvantitativt "spring" i finansieringsniveauet.

For at løse op for denne situation og for at frigøre de finansielle midler i størrelsesordenen "den kritiske masse", som er nødvendig, skal man gøre sig nogle overvejelser over de forskellige mulige finansieringsmidler.

De nationale støtteordninger finansieres enten over det almindelige statsbudget eller via mekanismer for tilbagekanalisering af en del af sektorens ressourcer.

Sidstnævnte metode, der undertiden betegnes som "selv-opsparing", består i i form af skattelignende afgifter at opkræve en del af indtægterne fra udnyttelsen af programmerne i visse led af den audiovisuelle kæde (afgifter på prisen for biografbilletter, på reklameindtægter eller på radiospredningsorganernes omsætning, på indtægter fra videoudlejning osv) videoudnyttelse osv) for derefter at redistribuere disse til programindustriens forskellige operatører i forlængelse af støtteordninger. Disse afgifter skal desto mindre opkræves under hensyntagen til den almindelige politik, som Kommissionen hidtil har fulgt på området for formålsbestemte skatter.

Et sådant system er interessant på to områder:

- dels tager det hensyn til markedets reelle dimension, for så vidt opkrævningen finder anvendelse på udnyttelsen af en væsentlig del af de audiovisuelle programmer;
- dels kræver (og til en vis grad: garanterer) inddragelsen af "bidragyderne" (samtlige tjenester, som er underlagt de skattelignende afgifter) inden for den audiovisuelle industri, at omfordelingsmekanismerne fungerer på en økonomisk set sund måde: for eksempel vil et radiospredningsorgan være så meget des mere villig til at afstå en del af sine indtægter, hvis omfordelingsmekanismerne sikrer ham et "retfærdigt afkast" i form af en øget mængde disponible, attraktive programmer til konkurrencedygtige priser.

I betragtning af, at denne form for system allerede findes på forskellige niveauer i flere medlemsstater, og i betragtning af de økonomiske fordele herved foreslås det, at Kommissionen sammen med medlemsstaternes myndigheder og sektorens operatører overvejer mulighederne for at videreudvikle dette i Unionen.

Medlemsstaternes indførelse af et sådant system i hele EU vil uden at veje for tungt på de nationale budgetter eller på EU-budgettet give mulighed for at råde over en finansiell løftestang, som er på højde med programindustriernes strukturelle behov.

Hvis dette princip vedtages, kunne man eventuelt på længere sigt overveje EU-koordinering i et vist omfang.

Kommissionen er fuldt ud bevidst om, at en sådan kurs er et politisk følsomt emne, som også rejser tekniske problemer. Der står imidlertid så meget på spil, at det ikke desto mindre er tilstrækkelig begrundelse for en sonderende indsats.

Det skal under alle omstændigheder understreges, at det stadig er et åbent spørgsmål, hvorvidt

det er formålstjenligt og gennemførligt at etablere et sådant system i hele Unionen, samt at der i højere grad er tale om at overveje en eventuel koordinering af medlemsstaternes aktioner end om at foreslå et nyt finansielt instrument på EU-plan. I første omgang drejer det sig om at udarbejde en opgørelse over de eksisterende systemer og om at analysere de karakteristiske træk ved disse.

Skal man etablere en samarbejdsbaseret ramme om udvekslingerne og overvejelserne, som tager sigte på at forbedre de nationale støtteordninger for programindustrien og på at fremme deres eventuelle konvergens?

Hvilke prioriterede emner skulle udvekslingerne og overvejelserne omhandle?

Skulle et sådant arbejde fremme:

- fælles prioriteringer for de nationale støtteordninger?
- en gradvis åbnings op for en europæisk dimension i disse ordninger?
- en debat om finansieringsbestemmelserne for disse ordninger?

KONKLUSION

Kommissionen er bevidst om, at den hovedindsats, som kræves, for at Den Europæiske Union kan investere i sin programindustri fremtid via en politik med sigte på styrkelse af dennes strukturer, først og fremmest er en holdningsændring.

Denne holdningsændring går ganske vist på Unionens institutioner og de nationale myndigheder, og især den måde, hvorpå de skal definere de samlede politikker for kommunikationssektoren, men den går også - og primært - på programindustriens branchefolk.

Kultur og økonomi, kunstværker og publikum, håndværksstrukturer og industrikrav skal bringes i samklang... der er ikke tale om en række reklameslogans med sigte på at dække over kompleksiteten i den overgang, den europæiske industri skal igennem med fare for at forsvinde.

Der er tale om at bevise, at Europa har tillid til sine talenter, og om klart at give dem midlerne i hænde til at udfolde sig i Europa og i den øvrige verden.

Det er med dette for øje, at Kommissionen fremlægger denne grønbog til drøftelse i de europæiske institutioner og til bred høring i erhvervskredse.

Denne høring bevirker, at de faglige organisationer, som repræsenterer sektoren på europæisk plan, men også operatørerne selv kan afgive deres meninger.

Kommissionen står på det audiovisuelle område, og helt specielt inden for programindustrien, over for en kraftig stigning i antallet af faglige organisationer, hvis repræsentative omfang på det europæiske plan, og hvis kapacitet til at fremlægge de fælles holdninger, som findes i de virksomheder, de repræsenterer, varierer enormt. Det skal fremhæves, at dialogen med branchefolkene med tiden vil blive nemmere via en bedre organisering af disse mange organisationer.

Et første led i denne proces er den europæiske audiovisuelle konference, som Kommissionen vil indkalde til i Bruxelles. Resultaterne af dette samråd vil eventuelt kunne bearbejdes via andre opgaver senere.

Til sidst vil Kommissionen drage konklusionerne af denne proces og fremlægge konkrete forslag til de aktioner, som kan forfølges, styrkes eller overvejes på EU-plan.

SAMMENDRAG

Grønbogen "Strategiske muligheder for at styrke programindustrien i forlængelse af Den Europæiske Unions audiovisuelle politik" fokuserer i lyset af de dybgående og hurtige ændringer af den audiovisuelle sektor, især som følge af den teknologiske udvikling, på et strategisk aspekt af denne sektor:

Spillefilm- og tv-programindustrien er kendetegnet ved to karakteristiske træk:

Spillefilm og tv-programmer er ikke som andre produkter; de fortjener opmuntring i deres egenskab af at være vigtige kulturformidlere og levende beviser på hvert enkelt lands traditioner og identitet.

Desuden bliver de, til fordel for de igangværende ændringer, et vigtigt led i den audiovisuelle sektors mest magtfulde operatørers strategi.

Konvergens mellem programindustrierne, radiospredningstjenesterne, kabel- eller telekommunikationsoperatørerne, de elektroniske publiceringsindustrier og producenterne af informations- og kommunikationsteknologierne medfører, at der fremkommer nye produkter og nye audiovisuelle tjenester, som alle udmønter sig i et nyt informationsfund.

Selv om det endnu ikke er muligt at sammenfatte alle disse fænomener, som udvikler sig på verdensplan, er der dog flere grundlæggende perspektiver, som berører den europæiske programindustri fremtid:

- den bør være konkurrencedygtig i en situation, hvor sektoren er åben for konkurrence og internationalisering;
- den bør være fremtidsorienteret og bør deltage i udviklingen af informationsfundet;
- den bør være et eksempel på de europæiske folks skaberevner og personlighed;
- den bør være i stand til at omsætte sin vækst i oprettelse af nye arbejdspladser i Europa.

På denne baggrund bestræber den sig på at starte en debat om følgende spørgsmål:

Hvorledes kan Den Europæiske Union bidrage til udviklingen af en stærk og konkurrencedygtig spillefilm- og tv-programindustri på verdensplan, som er fremtidsorienteret, som sikrer, at de europæiske kulturer kommer til udfoldelse, og som skaber arbejdspladser i Europa?

Kommissionen bestræber sig nu via talrige sonderinger, herunder først og fremmest hvidbogen om "Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse", på at fastlægge de grundlæggende retningslinjer for Den Europæiske Unions fremtidige politik for kommunikationssektoren samtidigt med, at der tages hensyn til den teknologiske udvikling som følge af digitaliseringen, til industriernes konvergens i tilknytning til skabelsen af et fælleseuropæisk informationsmiljø (informationer, infrastrukturer, applikationer) og til udviklingen i markedsstrukturerne (især fænomener som

alliancer og fusioner).

Grønbogen indgår som led i dette arbejde; den har fået sine bidrag fra tre kilder: en betækningsgruppe nedsat af Kommissionen, branchefolk og medlemsstaterne.

Diagnostikken af den europæiske programindustri's aktuelle situation viser, at den ikke har kunnet:

- overvinde sin opsplitning i lokale markeder eller forbedre programmernes bevægelighed internt i Europa,
- slippe fri af sit kroniske underskud eller kunnet opsuge de store europæiske eller ikke-europæiske investeringer.

Udviklingen vil i denne krisesituation som følge af den "digitale revolution" forstærke visse allerede synlige tendenser på det audiovisuelle marked:

- den tiltagende individualisering af udbuddet og befæstelsen af det individuelle forbrug i finansieringen af sektoren;
- internationaliseringen og globaliseringen af programindustrien og de dermed beslægtede industrier;
- det voksende behov for kvantitativt og kvalitativt set righoldige programkataloger.

Disse forskellige tendenser peger alle i retning mod behovet for en strukturerende indfaldsvinkel til en industripolitik, som tager sigte på at dække de enkelte markedssegmenters og samtlige europæiske forbrugergruppers behov, og som tager hensyn til mangfoldigheden i de bærere og tjenester, som nødvendigvis vil fremkomme.

Denne politik skal gennemføres i forlængelse af den strategi, der er skitseret i Kommissionens hvidbog om "Vækst, konkurrenceevne, beskæftigelse" vedrørende skabelsen af et europæisk informationsmiljø, som kan fremme udviklingen af nye markeder for tjenesteydelser.

Kommissionens audiovisuelle politik bør derfor udover sin globale orientering og sin hensyntagen til de europæiske særegenheder omfatte inddragelse af følgende nye prioriterede hovedpunkter:

- spredning af nye teknologier blandt sektorens virksomheder;
- skabelse af et konkurrencepræget klima for tjenesterne;
- udvikling af kommunikationsinfrastruktur;
- udvikling af tilpassede uddannelser.

I forhold til risikoen for marginalisering på de markedssegmenter, som ikke er tilstrækkeligt store til at drage fordel af sektorens samlede vækst, råder den europæiske programindustri over betydelige aktiver, især mangfoldigheden i dennes produktion, som på baggrund af individualiseringen af udbuddet kan vise sig at blive et egentligt økonomisk aktiv.

I forbindelse med en fælles indsats af samtlige aktører inden for Den Europæiske Union bør Unionens politik på én og samme tid sikre udviklingen af et diversificeret europæisk marked for programmerne og anspore til en passende reaktion fra den europæiske programindustri's side.

I lyset heraf:

Bør Den Europæiske Union fremskynde indførelsen i Europa af de teknologisk avancerede informationsnet for at udvide forbrugerens valgmuligheder og for at udvikle nye muligheder for programindustrierne.

For at undgå, at udviklingen af omfattende distributionsnet ikke ene og alene kommer de ikke-europæiske programindustrier til gode og udmønter sig i, at dens egen programindustri trækker sig tilbage til de lokale markeder, berøvet det økonomiske potentiale og de kulturelle udfoldelsesmuligheder, bør den sideløbende hermed også investere i udviklingen af en programindustri, som er konkurrencedygtig på sit eget marked og på verdensmarkedet, og som kan lade sine egne kulturer komme til udfoldelse, skabe arbejdspladser og give overskud.

Der er således tale om en politik på mellemlang/lang sigt, hvis "endemål" det er, at denne industri på ny bliver rentabel på et åbent og dynamisk verdensmarked.

De eksisterende instrumenter på såvel EU-plan som nationalt plan har, hvad enten der er tale om økonomisk stimulering eller lovgivningsmæssige stimuleringsforanstaltninger, bidraget til, at programindustrien har overlevet men uden at dennes strukturer har fået mulighed for at opnå den fornødne styrkelse.

Det audiovisuelle område, der som andre servicesektorer er underlagt en internationaliserings- og globaliseringstendens, især på baggrund af den teknologiske udvikling, vil i de kommende år være underlagt et konstant pres med sigte på en gradvis liberalisering af området.

Unionen bør derfor hurtigt fastlægge og gennemføre en effektiv politik med følgende målsætninger:

- at nedbryde skellene mellem de nationale markeder;
- at sikre de europæiske forbrugere en reel valgmulighed;
- at skabe optimale muligheder for en fremtidig industri;
- med tiden at sikre, at en underskudsgivende sektor bliver rentabel.

Kommissionen har for at udstikke rammerne for en sådan politik ønsket at starte en debat om en række valgmuligheder, som er koncentreret om tre indsatsområder: spilleregler, økonomisk stimulering og de nationale systemers konvergens.

1. Valgmuligheder med hensyn til spilleregler

I forbindelse med en industripolitik i Den Europæiske Union med sigte på at styrke programindustrien er udviklingen af markedet via indførelse af infrastrukturer, liberalisering af tjenester og fjernelse af hindringerne for det indre marked et vigtigt mål.

Forbedring af gennemsigtigheden på det audiovisuelle marked går desuden via et bedre samarbejde mellem de nationale myndigheder og de EU-myndigheder, som har ansvaret for anvendelsen af konkurrencereglerne, samt via et samarbejde mellem EU-myndighederne og de myndigheder i tredjelande, som har ansvaret for anvendelsen af konkurrencereglerne.

Udover disse logiske følger af markedsudviklingen mener Kommissionen, at reglerne for fremme af de europæiske programmer, som findes på EU-plan, udgør et gunstigt grundlag for den europæiske programindustri tværnationale udvikling, som på nuværende tidspunkt bør fastholdes.

Der er imidlertid talrige spørgsmål, som fortsat er ubesvarede, og som omhandler en styrkelse af disse mekanismers effektivitet:

Hvordan kan man forbedre effektiviteten i kontrollen med og anvendelsen af EU-retten?

Hvorledes kan man tage hensyn til mangfoldigheden i de forskellige former for tjenester?

Hvorledes kan man stimulere programmernes bevægelighed internt i Europa?

Skal man vedtage mere præcise fælles definitioner?

Skal man prioritere investeringer i programproduktion eller køb af rettigheder frem for mekanismer, som bygger på sendetiden?

I betragtning af, at det er nødvendigt at optimere indtægterne fra udnyttelsen og anspore til fremkomst af nye bærere og nye net, skal man så fastholde et EU-system for mediekronologi?

Skal man ændre det eksisterende system, og især udvide det til også at omfatte andre former for udnyttelse end radiospredning?

Fremkomsten af nye audiovisuelle tjenester på begge sider af grænsen mellem radiospredning og telekommunikation rejser desuden en række nye spørgsmål:

Hvordan opnår man det optimale forhold mellem udviklingen af nye former for tjenester og udviklingen af den europæiske programindustri?

Skal man udforme stimulerende særregler for de nye former for spredning af audiovisuelle programmer (især dem, der fungerer på individuelt opkald, i modsætning til radiospredningstjenesterne i egentlig forstand - "point to multipoint"-kommunikation)?

2. Valgmuligheder med hensyn til økonomisk stimulering

I forbindelse med en industripolitik i Den Europæiske Union med sigte på at styrke programindustrien:

Hvilke principper for økonomisk stimulering bør der da være?

Skal man udarbejde en horisontal metode for økonomisk stimulering, som dækker hver enkelt fase i skabelses/produktions/distributions/udnyttelsesfasen, eller skal man koncentrere finansieringsmidlerne om visse prioriterede sektorer for at opnå en løftestangseffekt i hele processen? Og i bekræftende fald, hvilke?

Og især:

Hvordan forbedrer man projektudviklingen i et europæisk perspektiv?

Hvordan fremmer man den fælleseuropæiske distribution af programmerne og fjernelsen af skellene mellem de nationale markeder?

Hvordan fremmer man investeringerne?

Hvordan udformer man en uddannelse, som er orienteret mod markedet og mod de nye teknologier?

Skal man forfølge en projekt for projekt-metode (skabelse, produktion, distribution, udnyttelse) for bevillingen af de økonomiske incitamenter?

Skal man gennemføre en prioritering af virksomheder ved at tage deres aktiviteter som helhed i betragtning?

Udover nødvendigheden af at forbedre synkronisering og undertekstning, såvel kvantitativt som kvalitativt, for at fremme de europæiske programmers bevægelighed internt i Europa, hvordan kan man da sikre, at den kulturelle mangfoldighed bevares?

Hvorledes kan Unionen tage hensyn til den specifikke karakter, som lande med begrænset sprogområde eller begrænset produktionskapacitet har?

Og især, skal denne specifikke karakter tages i betragtning i forbindelse med generelt anvendte ordninger?

Skal man udarbejde særordninger? I bekræftende fald, hvilke?

Den nødvendigvis verdensmarkedsorienterede styrkelse af programindustrien udmønter sig i visse specifikke spørgsmål i tilknytning til den gradvise regionale integration, som pågår med landene i Central- og Østeuropa:

I lyset af udviklingen af det audiovisuelle marked i landene i Central- og Østeuropa:

Skal man da begrænse Den Europæiske Unions indsats til instrumenter for udviklings- og genopbygningsstøtte, som omfatter samtlige industrisektorer (og således potentielt også den audiovisuelle sektor)?

eller

Skal man gøre de økonomiske EU-stimuleringsordninger åbne for deltagelse af disse landes branchefolk?

eller

Skal man udvikle specifikke instrumenter, som især tager sigte på at fremme EU-virksomheders initiativer i disse lande ud fra en partnerskabsmodel?

3. Hen imod konvergens for de nationale støtteordninger?

I betragtning af den afgørende rolle, medlemsstaterne via deres forskellige kompetenceniveauer spiller for den audiovisuelle sektors strukturer, og især i lyset af deres støtteordningers potentielle virkninger for programindustrien, foreslår Kommissionen, at man aktivt overvejer, hvorvidt det er formålstjenligt og gennemførligt at tilstræbe en konvergens i de nationale støtteordninger.

Skal man etablere en samarbejdsbaseret ramme om udvekslinger og overvejelser, som tager sigte på at forbedre de nationale støtteordninger for programindustrien?

Hvilke emner skal udvekslingerne og overvejelserne primært omhandle?

Skal et sådant tiltag fremme:

fælles prioriteringer i de nationale støtteordninger?

gradvis åbnings op for en europæisk dimension i disse støtteordninger?

en debat om finansieringsbestemmelserne for disse støtteordninger?

**BIDRAG TIL GRØNBOGEN
OM DEN AUDIOVISUELLE POLITIK**

I. FAGLIGE KREDSE

- 1) Organisationer, som repræsenterer industrien på europæisk plan, og som har svaret på det spørgeskema, hr. Pinheiro har udsendt.**

ACT:	(Association of Commercial Televisions in Europe) Omfattede besvarelser fra TF1 & ANT 1 (Antenna TV - GR). Det skal bemærkes, at andre så som ITV og Fininvest sendte deres bidrag direkte.
CEPI:	(Coordination of European Independent Producers)
ECCA:	(European Cable Communication Association)
FEITIS:	Fédération Européenne des Industries Techniques de l'Image et du Son) Bidrag fra: de franske medlemmer af FITCA & SNVC de tyske medlemmer af VTFF de italienske medlemmer af UNITC
FERA:	(Fédération Européenne des Réalisateurs de l'Audiovisuel)
FIAD:	(Fédération Internationale des Associations de Distributeurs de Films)
EBU:	(European Broadcasting Union) (Visse medlemmer sendte desuden særskilte bidrag)
FIAPF:	(Fédération Internationale des Associations de Producteurs de Films)
IVF:	(International Video Federation, Europe)

2) Organisationer, som deltager i MEDIA-programmet, og som har svaret på det spørgeskema, fr. Flesch har udsendt.

- EFA: (European Film Academy)
- BABEL: (Broadcasting Across the Barriers of European Language)
- CARTOON: (European Association of Animation Film)
- DOCUMENTARY: (Project for the Creative Documentary)
- EAVE: (Les Entrepreneurs de l'Audiovisuel Européen)
- EURO AIM: (Association Européenne pour un Marché de l'Audiovisuel Indépendant)
- EMG: (Euro Media Guaranties)
- EFDO: (European Film Distribution Office)
- EVE: (Espace Vidéo Européen - The Irish Film Institute)
- GRECO: (Groupement Européen pour la Circulation des Oeuvres)
- LUMIERE: (Sauvegarde et survie du patrimoine cinématographique européen)
- MAP TV: (Mémoire - Archives - Programmes TV)
- MEDIA SALLES: (Encouragement de l'exploitation cinématographique en Europe)
- SCALE: (Small Countries improve their Audiovisuel Level in Europe)
- SCRIPT: (European Script Fund)
- CLUB: (Club d'investissement Media)
- SOURCES: (Stimulating Outstanding Resources for Creative European Screenwriting)

3) Andre firmaer og organisationer, som har sendt et bidrag.

- BT: (British Telecom)
- EPC: (European Publishers' Council)
- CEA: (Cinema Exhibitors Association)
- Central Television: (Det Forenede Kongerige)
- Chambre Syndicale des Producteurs et Exportateurs de Films Français

EACEM: (European Association of Consumer Electronics Manufacturers)

IFFS: (International Federation of Film Societies)

Fédération Nationale des Cinémas Français

Fininvest Comunicazioni: (Italien)

Det franske Telecom

American Film Marketing Association

EUREKA-Audiovisuel

GESAC: (Groupement Européen des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs)

GNS: (Genootschap van Nederlandse Speelfilmmakers)

ITV Network Centre: (Det Forenede Kongerige)

TV5: (Frankrig)

Herunder bidraget fra "Brugge-gruppen" af offentlige, europæiske, tværnationale satellitkæder, der omfatter:

BBC TV World
RAISAT
DEUTSCHE WELLE TV
RTVE INTERNATIONAL
TRT INTERNATIONAL
EURONEWS
RTP INTERNATIONAL
3 SAT
TV 5

ZDF: (Tyskland)

UNIC: (Union Internationale des Cinémas)

Det skal bemærkes, at denne organisation sendte spørgeskemaet videre til sine europæiske medlemmer, så de kunne besvare det direkte.

II. MEDLEMSSTATERNE

BELGIEN: Forbundsstaten og Fællesskaberne

DANMARK: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

TYSKLAND: Økonomiministeriet

FRANKRIG: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

IRLAND: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

ITALIEN: Informationsdepartementet

LUXEMBOURG: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

NEDERLANDENE: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

PORTUGAL: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

DET FORENEDE KONGERIGE: Den Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union.

ISSN 0254-1459

KOM(94) 96 endelig udg.

DOKUMENTER

DA

15

Katalognummer : CB-CO-94-106-DA-C

ISBN 92-77-66760-5

**Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg**